

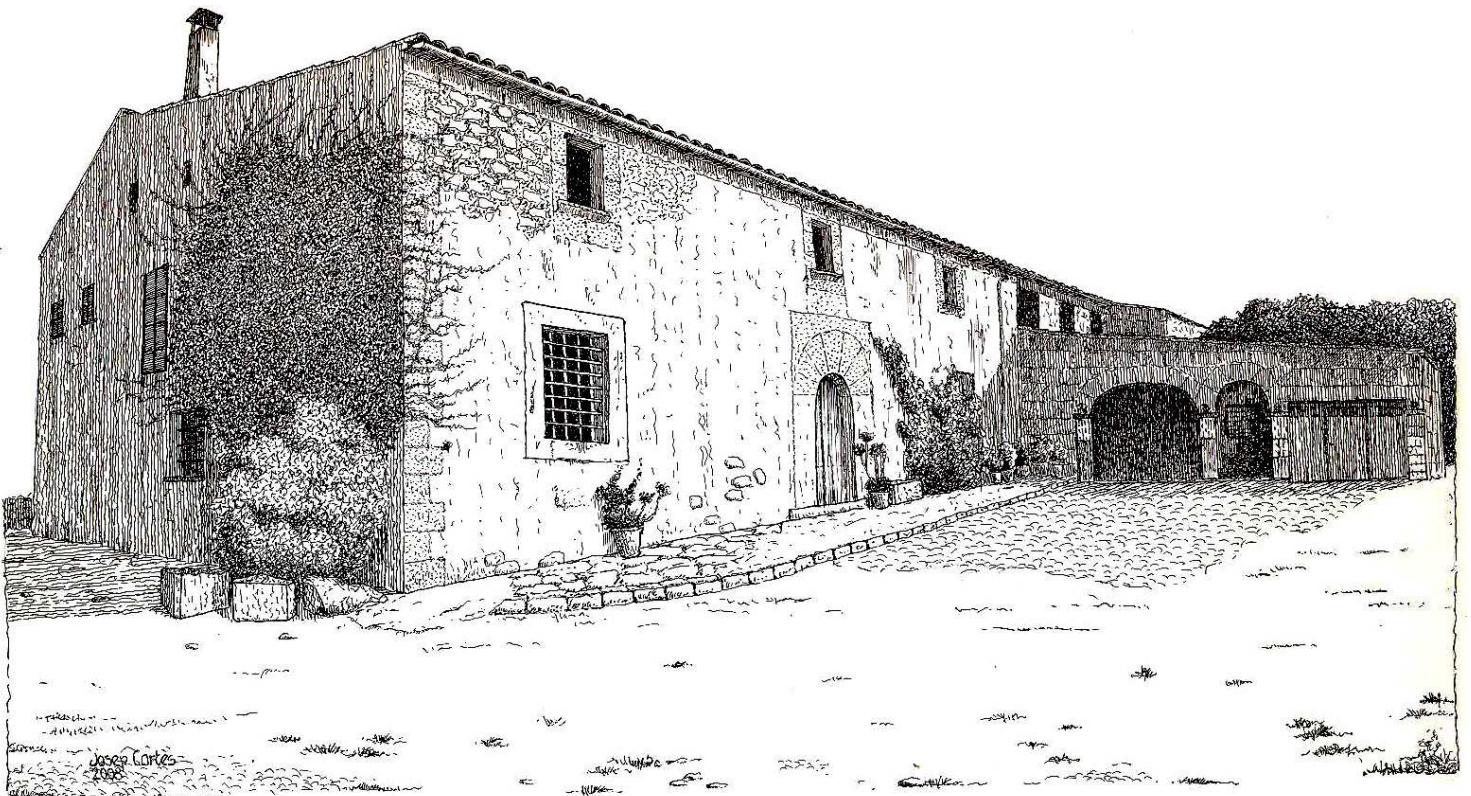
flor de card

Sant Llorenç des Cardassar * Novembre del 2008 * núm. 364

En aquest número

- * Ara ve Nadal... i més!, ens comenta Jeroni Llambias
- * Joan Lull parla de notícies de Sant Llorenç al diari "Balears"
- * El Rei en Jaume -Tomàs Martínez ens en dóna una perspectiva històrica
  - El Consell de Mallorca hi cerca les nostres arrels
  - Catalina Valriu toca el seu caràcter popular
- * Josep Cortès fa un article sobre el "coltan" i la "Crònica informal"
- * Els Trescadors es passegen per la Capella blava, per Manolo Romera
- * Es posa la primera pedra de la reforma de l'estació del tren
- * "La platja és de tots", un article de Pau Quina
- * Guillem Pont recorda mossèn Joan Rosselló, mort recentment
- * La burocràcia és el tema d'una narració de Pau Quina
- * La influència de l'Església catòlica en la societat d'avui, per Ignasi Umbert
- * Les seccions fixes habituals: Editorial, Història, L'escola, Demografia, Esports, Filosofia, Tu tries, Infantil, El temps, Tertúlia i Dèiem

Ses Planes

La rehabilitació de l'estació

Així com a l'Editorial del mes passat parlàvem del projecte de la línia de tren fins Artà, presentat feia poc a l'auditori Sa Màniga, l'actualitat ens obliga a comentar, aquest mes, un altre esdeveniment relacionat amb el tren: l'inici de les obres de l'estació de Sant Llorenç, ja que el dia 24 se'n va posar la primera pedra i s'espera que estiguin definitivament enllestides a principis d'estiu de l'any que ve.

És una notícia que no podem més que celebrar, sense posar-hi cap emperò que l'enterboleixi. Estam contents que es recuperi un edifici històric emblemàtic del poble -dels quals n'anam tan escassos-, construït fa més de 80 anys i que es trobava en perill d'esbucament d'ençà que es retiraren les teules i a continuació s'aturaren les obres, ara fa cinc anys, perquè el Partit Popular així ho va decidir. Aquest fet va esser esmentat pel conseller de Mobilitat i mai no ha estat explicat per part dels qui prengueren la decisió, tot i que són molts els qui saben d'on va sortir la iniciativa de frenar totes les inversions del Govern en el municipi llorençí perquè "no eren dels seus".

També ens agrada que hi facin un bar/restaurant, perquè és una manera de dinamitzar l'estació. Si el concessionari sap oferir un producte de qualitat a un preu raonable es pot convertir en un dels establiments més animats del poble, ja que no n'hi ha d'altre que compti amb unes vistes tan espectaculars com aquelles ni que pugui disposar d'unes terrasses més tranquil·les i orejades, sobretot per a les vetlades d'estiu. En aquest sentit seria bo que, encara que els edificis siguin propietat dels SFM (Serveis Ferroviaris de Mallorca), l'Ajuntament hi pogués donar la seva opinió, i més si es pretén, com va assenyalar el conseller, "facilitar a la població escolar un indret per desenvolupar activitats a l'aire lliure o dins recintes tancats".

El que no veiem gaire clar es perquè s'han de destinar els gairebé 100 m² del pis de l'estació a magatzem per a usos ferroviaris. Què hi han d'emmagatzemar dins tant d'espai? No seria millor destinar-ho a sala multiusos per dur-hi a terme exposicions o les activitats escolars esmentades abans? Sinó, on fan comptes fer aquestes activitats si no hi ha cap altre edifici?

En definitiva, enhorabona a totes les forces polítiques que han fet possible la recuperació de l'estació i del seu entorn (ponts, escales, magatzem...). Esperem que les vegem inaugurades a les properes festes de Sant Llorenç.

Com que no sortirà cap altra revista abans de Nadal, el Consell de Redacció i els col·laboradors de Flor de Card volem aprofitar per desitjar-vos unes bones festes, i que i que l'any que ve no sigui tan dolent com pronostiquen els economistes. Molts d'anys!

Flor de Card

Revista d'informació general de Sant Llorenç des Cardassar (Mallorca)

Adreça: carrer de Sant Llorenç, 36

Correu electrònic: flordecard@premsaforana.cat

Telèfon: 971 569119

Publicitat: Ignasi Umbert: 670 355462

Octubre del 2008 - Número 363

Dipòsit legal: 765-1973

Edita: Associació cultural Flor de Card

Imprimeix: Gràfiques Muntaner (Manacor)

Director: Josep Cortès i Servera

Consell de Redacció:

Felip Forteza

Antònia Galmés

Guillem Quina

Joan Santandreu

Guillem Soler

Ignasi Umbert

Col·laboren

Josep Cortès	Ses Planes	Portada
	Crònica informal	6
	Joan Rosselló ha mort	7
	L'estació de Sant Llorenç	9
	Coltán	15
Jeroni Llambias	Ara ve Nadal... i més!	3
Joan Lull	Sant Llorenç al "Balears"	4
Premsa Forana	Diada a Sóller	8
Pau Quina	La platja és de tots	10
	Esports	24
	Paperassa	30
Guillem Pont	Joan Rosselló	11
	Tu tries	25
Tomàs Martínez	El Rei en Jaume	12
	Dèiem	36
OCB	Calendari 2009	14
CIM	800 anys de Jaume I	16
Correu-e	Es fa sebre al públic	17
Medi ambient	Guardons ecoambientals	18
Ramon Rosselló	Història	19
Catalina Valriu	Jaume I en la memòria...	20
Fca. Ramon	Escola d'educació infantil	21
L'escola	Pàgines escolars	22
Nicolau/Simonet	Demografia i societat	23
Manolo Romera	la Capella blava	26
Margalida Fiol	Pàgina infantil	27
Crom el Nòrdic	Filosofia	28
Ignasi Umbert	Església	32
Joan Roig	Tertúlia de cafè	34
Xesc Umbert	El temps	35
Bel Nicolau	Distribució	

Nota

Els articles apareguts en aquesta revista expressen únicament l'opinió dels seus autors.

Ara ve Nadal... i més!

Jeroni Llambias Vidal

Prest arribarem a Nadal, uns dies de festa, que dins l'àmbit de l'Occident cristià quasi tothom celebra d'una o altra manera. No falten gloses i cançons mallorquines que fan referència a l'ambient d'aquests dies. Vet aquí alguns botons de mostra:

Ara ve Nadal,
es temps se refresca;
matarem es gall,
torrarem sa cresta.

Ara ve Nadal,
menjarem torróns
i amb una guitarra
cantarem cançons.

Tot l'ambient folklòric de Nadal està bé popularment i expressa l'alegria d'una festa entorn "d'un naixement feliç". Però Nadal és molt més que això, no només per als creients en Jesús com el Messies, Fill de Déu, sinó també per molta altra gent, que en Jesús hi veu només un personatge gran de la història, digne de ser tingut en compte per la seva aportació ètica i social, que de qualque manera ha marcat la història entre abans i després del seu naixement.

Crec que els textos literari-religiosos d'aquests dies ens poden ajudar a descobrir el sentit autèntic i més profund de Nadal. Els escrits dels evangelis sobre la infància de Jesús no són una crònica dels fets succeïts. Fins fa poc tothom els entenia al peu de la lletra, però avui en dia els estudiosos d'aquests temes estan d'acord en què els evangelistes no són historiadors o cronistes, sinó teòlegs que reflexionen sobre el significat de Jesús, que acaben de descobrir, i miren d'aprofundir més el seu

coneixement a la llum de texts bíblics més antics. Si això és així, hem de llegir els relats de la infància de Jesús, fixant-nos amb els elements i personatges que hi surten i descobrir el missatge que transmeten i el significat dels símbols que trobem a mesura que llegim i que, a poc a poc, ens desvetllen qui és Jesús, com es presenta, quina és la seva missió i quines actituds ens convida a prendre.

Una mica de vocabulari bíblic ens pot ajudar a entendre millor el significat de Jesús, que trobem a l'evangeli de la infància:

- "Maria": representa la gent senzilla i humil que bonament va vivint les seves conviccions i la seva fe amb tota fidelitat.

- "Els pastors": Els pastors de la "cova de Betlem" no representen uns pastors històrics, sinó els pobres, ja que aquests eren marginats social i religiosament. Vivien fora del poble amb els seus ramats, lluny de la gent, depenents de l'amo del seu ramat. Lluny del poble no podien complir les nombroses prescripcions religioses. Eren mal considerats i marginats.

- "Els àngels": Son unes figures sempre presents a la literatura de l'Antic Testament quan s'ha de revelar el que estava amagat o secret. Són els missatgers de Déu que anuncien la seva presència. La vinguda de Jesús a aquest món suposa que "el cel s'ha esqueixat" i Déu es mostra amb una claredat com mai. Des de Jesús, mai abans els homes i Déu havien estat tan a prop.

- "L'Anunci als pastors": No és una imatge romàntica per fer més simpàtic el relat, sinó que ens explica que els pobres i marginats foren sempre els primers en acceptar el missatge de Jesús, perquè ells desitjaven qualque cosa més en la vida i no tenia tants d'interessos creats a defensar.

- "Jesús no té lloc a l'hostal": L'Evangelista vol deixar clar que difícilment s'accepta Jesús i el seu missatge des d'una situació de massa riquesa, benestar i comoditat. Tot això és un obstacle per l'amor gratuït i compartit.

- "Els màgcs d'Orient": Representen la gent de tot el món que miren d'indagar i descobrir la veritat de la vida i del món

i que topen amb els interessos dels poderosos, representats pel rei Herodes. Però la llum i la veritat, significada en l'estrella, hi és per què tots la puguin trobar. Jesús és un do de Déu per tota la humanitat i patrimoni de tots i totes.

Tot el que ens parlen els texts de la infància de Jesús ens duen a entendre que la Festa de Nadal és la Festa de la Salvació dels qui no són feliços, perquè es troben en una situació de manca i de necessitat i desitgen, i cerquen, qualque cosa més en la vida i esperen trobar-la, com un dia "els pastors" i "els màgcs" la trobaren en Jesús. Però potser continuen trobant-se "sense lloc a l'hostal" i amb "el poder gelós del rei Herodes".

No hi ha dubte que hem de continuar celebrant Nadal com una Festa popular i familiar amb tots els seus ingredients, però no hi seria de més que fos qualque cosa més. Una reflexió i resposta sobre moltes qüestions. Uns indicis de canvi en moltes mentalitats i maneres d'entendre la vida i el món i en moltes maneres de solucionar els problemes de la gent.

Al relat del naixement, Jesús pertany als pobres i des del primer moment és presentat com aquell que es fa càrrec de la pobresa i misèria més extrema, de la soledat i del dolor humà més intens. Seria bo que ens demanàssim qui són "els pastors" avui. Celebrar Nadal no pot consistir en un sentimentalisme barater entorn d'un bres i un nadó. Celebrar Nadal és un compromís seriós amb la causa de Jesús, que incita les nostres consciències a una col·laboració universal.

I donat que els primers cristians escolliren la data d'una festa pagana, com era la festa del naixement del sol i de la llum, per celebrar el Nadal cristià, perquè per a ells Jesús era també la llum, seria bo que ens adonàssim que la gran pregunta d'aquests dies pot ser aquesta: Com fer-ho per caminar en la llum?, com fer-ho per ser persones autèntiques?, com fer-ho per què la història avanci cap a la seva culminació?,... etc.

Molts d'anys!

Sant Llorenç al "Diari de Balears" (15/10/08-14/11/08)

Mogut per la teoria del meu sogre, en Jaume Caldentey *Garbeta*, que diu que Sant Llorenç, a diferència dels pobles veïns, no surt mai als diaris, he volgut fer un seguiment de les notícies, reportatges o anuncis del nostre poble a la premsa escrita.

A diferència de la d'antany, la premsa actual ja no té el seu corresponsal a cada poble. S'ha optat per centralitzar en les capitals de comarca -Manacor en el nostre cas- les cròniques de la part forana. Ara, quan surt una notícia del nostre poble, generalment no coneixem el periodista que l'ha redactada. És evident que de cada vegada la vida actual està més despersonalitzada.

Sortosament no hi ha cap polític llorençí implicat en cap escàndol de corrupció. No em consta que hi hagi tampoc cap periodista natural de Sant Llorenç. Potser això fa que els diaris parlin tan poc, directament o indirectament, del nostre poble. La premsa mallorquina és rica en col·laboradors de diverses procedències: al Diari de Balears hi ha els casos de Llorenç Capellà i Pere Fullana (Algaida), Guillem Frontera (Ariany), Josep Melià (Alcúdia, per bé que té una relació indirecta amb Sant Llorenç), Joan Melià (Porreres), Gabriel Florit (Sineu), Pere Antoni Pons (Campanet), etc; al Diario de Mallorca, Llorenç Riera (Petra) o Jeroni Salom (Binissalem); a l'Última Hora, Baltasar Porcel (Andratx), Miquel Sbert i Garau (Llucmajor), Miquel Segura (Sa Pobla), etc. La meva manca d'afinitat ideològica amb El Mundo fa que no en pugui dir res, ni falta que em fa. El fet d'estar subscript al Diari de Balears m'ha facilitat molt les coses. Sé que el diari que "parla com tu" no és ni molt manco el més llegit a Sant Llorenç: basta veure els pocs que arriben a les botigues i que, gairebé tots, són retornats al dia següent. No crec que m'equivoqui si dic que el de més tirada és Última Hora, l'altre periòdic del Grup Serra. Com que no vull fer un estudi de mercat, i a més he tengut en compte que avui en dia gairebé tots els rotatius diuen el mateix i amb les mateixes paraules, he agafat el Diari de Balears. Que sigui un diari en català pens que el fa molt més

proper a la realitat del nostre poble que no els altres tres que publiquen en castellà (Diario de Mallorca, Última Hora i El Mundo). Per a mi, titulars com el d'Última Hora del passat 13 d'octubre, "De la Darrera Fira a la Mostra de la Llampuga", o el de Diario de Mallorca del 14 del mateix mes, "Los mallorquines de Res de Res lleven su Setembre al Teatro Salt de Gerona"(!), no són representatius de la nostra realitat lingüística. Trob que no es pot anar pel món alternant dues llengües a l'hora d'escriure. Però això són figures d'un altre paner. D'altra banda, fer un buidatge exhaustiu dels quatre diaris -als quals podria afegir els de tirada gratuïta- no tan sols hauria comportat infinitament més feina, sinó també dificultats per a encabir-ho en dues pàgines.

He fet el buidatge dels exemplars que van del dimecres 15 d'octubre al divendres 14 de novembre de 2008. He agafat, doncs, un mes de mostra, procurant que el darrer número fos aproximadament una setmana abans d'enviar l'escrit al director de Flor de Card. He aprofitat aquesta interval per a donar-li la redacció definitiva, si bé la introducció ja la tenia feta d'abans.

No em centraré en aquells apartats o seccions en què el nostre poble apareix de manera fixa. Diàriament la secció Agenda ens informa de quins espectacles podem veure a l'Auditori de Sa Màniga -entre parèntesi, no puc deixar de parlar aquí de l'enveja que em fa

veure la gran quantitat de pobles de Mallorca que ja tenen teatre o centre cultural: Porreres, Sóller, Alaró, Lloseta, Son Servera, Santanyí, Binissalem, Artà, Petra, Vilafranca..., mentre que nosaltres hem de anar a Cala Millor si volem assistir a qualche acte relacionat amb la cultura-, de quin dia tenim mercat i, a vegades, de quines temperatures s'han registrat a Sant Llorenç. A través de l'agenda sabem també que podem posar benzina les vint-i-quatre hores del dia a la benzineria de Cala Millor (es Carreró, s/n.); és bo saber-ho. A més a més, els caps de setmana apareixen els partits i les classificacions del Cardassar a la secció d'Esports; la crònica del primer equip la fa en Pere Mesquida.

Vegem ara detalladament quines han estat les referències al nostre poble:

El XXIIè Seminari del Grup Blanquerana, que tractà el tema de *Les relacions internacionals avui* i que tengué lloc els dies 24, 25 i 26 d'octubre, va ser seguit àmpliament a les edicions dels dies 15, 25, 26 i 27 del mateix mes.

El 15 d'octubre, a més, hi apareixia fotografiat Antoni Riera Melis, *Xeret*, doctor en Història Medieval a la Universitat de Barcelona. Participava en el Congrés Internacional sobre el Rei en Jaume, tema que ja havia tractat en una conferència a la biblioteca de Sant Llorenç l'agost passat.

Dia 17 d'octubre se'ns informava d'una prova pilot de recollida de matèria orgànica en la qual participaven setze hotels de la costa llorençina. Se n'havien recollit quatre tones.

Dia 18 la notícia era la posada en marxa d'un pla per afavorir la integració lingüística dels nouvinguts. Sant Llorenç i Sa Pobla se sumaven a la iniciativa.

El 19, un tema que és en boca de gairebé tothom: la reobertura de la línia de tren Manacor-Artà. Sota el títol "La línia del tren de la il·lusió", un ampli reportatge ens informava de la presentació de la tan esperada reobertura de la línia de tren. De nou l'escenari escollit era l'Auditori de Sa Màniga. A la foto apareixien retratats el conseller de Mobilitat i Ordenació del Territori, el gerent dels Serveis Ferroviaris de Mallorca

els baties dels quatre pobles implicats.

Dia 20 d'octubre ens assabentàvem de dues coses: un incendi sense gaire conseqüències al torrent de Sa Real ("una zona de canyís que es troba situada pels voltants del camí de Calicant"); i la tercera posició de Margalida Fullana a la mitja maratón, categoria femenina, de la V TUI Marató de Palma. Ja sabem que la llorencina sol aparèixer sovint a les pàgines esportives dels diaris.

Una altra de les fites que es repeteixen cada final d'estiu és la concentració de globus de Cala Millor. Enguany ens n'informava l'edició del 23 d'octubre (amb foto inclosa).

El "No vagi per dit", secció informal del diari semblant a les "Espipellades" d'aquesta revista, feia referència al nostre poble en dues ocasions: el 26 d'octubre deia que el Partit Popular de Sant Llorenç s'ha posat de part de la candidatura d'Antoni Pastor, batle de Manacor, a la presidència del PP de Mallorca; el 31 era notícia que el conseller d'Interior del Consell, Joan Lladó, es mostrava molt preocupat per la desaparició de Joan Puigròs, Jaques, "a la zona de Son Servera-Sant Llorenç".

De dia 26 també era la notícia de la presentació a Sant Llorenç de la revista digital "Crònica.cat", tot i que no se n'especificava el lloc exacte.

Després de dos dies de "sequera" informativa, el suplement "Les altres illes", dedicat al medi ambient i al turisme, anunciava dia 29 un concert de jazz a Sant Llorenç des Cardassar (supo-

sadament també a Cala Millor), dins el programa "Un hivern a Mallorca".

En altres tres ocasions la notícia del serverí desaparegut tenia alguna mena de relació amb Sant Llorenç: els dies 31 d'octubre i 9 de novembre s'esmentava l'ajut prestat per la policia local del nostre poble, mentre que dia 1 d'aquest darrer mes el jove d'aquí Tomàs Amer sortia a la foto dels efectius de Protecció Civil encarregats de la recerca. Així mateix, dia primer de novembre, en una fotografia de la inauguració del Centre de Mediació Familiar Acords, a Manacor, hi sortia retratada na Maria Galmés, Pastera.

Dia 2 ens parlava el diari del concurs de la seva edició digital perquè els internautes triassin l'estació de tren mallorquina amb més encant. Tot i que la de Sant Llorenç va quedar en novena posició, el fet que està entre les deu "finalistes" -i més tenint en compte el seu estat actual- ja és significatiu.

La secció de cultura del 3 de novembre dedicava un ampli reportatge a "Les tres bessones arriben a Mallorca", representació per a infants que havia de tenir lloc el cap de setmana següent (Auditori).

Quatre dies més tard se'ns parlava de la queixa d'Unió Mallorquina, per boca del seu portaveu a l'ajuntament, Pasqual Soler, davant la manca de seguretat i de policia als nuclis de Sant Llorenç i Son Carrió.

L'endemà, el 8 de novembre, una

petita crònica del darrer ple municipal ens informava de l'adjudicació de les obres del futur edifici de la policia local i del pla d'embelliment d'alguns carrers, entre altres temes tractats.

D'altra banda, la secció "Local" de l'11 de novembre tractava de diversos acords presos en el darrer ple municipal: l'adjudicació de les obres de construcció d'una nova comissaria per a la policia local a Sa Coma; i la creació d'un punt d'atenció 24 hores a les antigues oficines del servei de recaptació municipal, a la

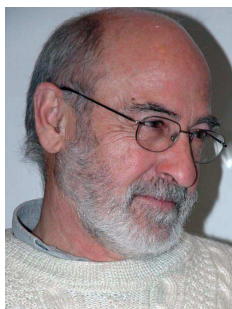
plaça de l'Ajuntament. També hi apareixia una entrevista a Mateu Frau, regidor de medi ambient i delegat de l'ajuntament a S'Illot, Sa Coma i Cala Millor.

En resum, doncs, el nostre municipi -i remarc això de municipi, ja que Cala Millor i el seu auditori se'n duu bona part de les cròniques- apareix en aquest període en deuit de les trenta-una ocasions. Potser té raó el meu sogre si tenim en compte que la gran majoria de referències eren indirectes.

Dues de les imatges adjuntes ens mostren l'edició del 6 de setembre de 2008 -fora, per tant, del període analitzat. Sant Llorenç sí que fou vertader protagonista en aquella ocasió. A la portada i a la pàgina 15 s'esmentava la campanya de signatures contra el projecte de parc eòlic. "Llorencins antiparc eòlic" i "Sant Llorenç planta cara al vent" n'eren els titulars.

Joan Lluís

Com que els nostres polítics tenen el costum d'arribar sempre tard als plenis -sobretot la majoria de l'equip de govern-, vaig aprofitar l'espera per donar l'enhorabona a Josep Melià per la besonada que havien tengut amb n'Antònia, al temps que li manifestava la meua admiració pel volum de feina que era capaç d'assumir, ja que a les tasques de pare s'hi havien hagut d'afegir les de secretari accidental de l'Ajuntament i de portaveu d'Unió Mallorquina en el Parlament; i tot això enmig de la forta crisi que pateix el seu partit. Tanta sort que en Josep i n'Aina el deixen dormir i que la seva sogra els dona una mà entre setmana, que sinó...

En el primer punt aprovaren per set vots a favor i cinc abstencions adjudicar a Melcior Mascaró les obres d'embelliment de quatre carrers del centre de Sant Llorenç. En Pasqual va demanar que la reforma no començàs abans de Nadal, per no perjudicar les vendes dels comerços implicats, però el batle li va respondre que no estava en les seves mans, ja que per llei havien de començar aquest mateix mes de novembre.

En el segon adjudicaren a Coemsa la construcció de l'edifici per a la policia municipal a Sa Coma, amb el mateix resultat de set vots a cinc.

El tercer punt era per elegir el nou jutge i el seu substitut. Com que no hi havia altra candidatura, el batle va proposar n'Ignasi Umbert Roig com a jutge de pau i n'Aina Maria Riera Sureda com a suplenta. Na Manuela va demanar que l'assumpte quedàs damunt la taula, per donar temps a altres candidats per presentar-se, i en Pasqual va dir que cap dels dos li agradava: n'Ignasi perquè no tenia prou salut com per assumir el càrrec, ja que probablement estaria de baixa durant nou mesos cada any, i na Simona perquè tenia un caràcter trullós,

era poc discreta i li agradava anar de marxa. El batle...

-Alto aquí. Para es carro. En Pasqual va dir que na Simona era poc discreta i trullosa? En Pasqual!? Precisament en Pasqual!?

-Sí.

-Mare Santíssimeta! I també va considerar que es qui van de marxa no són prou seriosos com per esser jutges?

-Sí.

-Se veu que ell no té gaire aspiracions d'ocupar aquest càrrec.

-Treu poc...

-I na Manuela trobava que no havien tengut temps, ets altres aspirants, per apuntar-s'hi?

-Per ventura és que n'hi volia aficar qualcun d'es seus...

El batle els va respondre que no creia prudent retrassar l'assumpte ni fer judicis de valor sobre la salut de n'Ignasi, per la qual cosa el punt va esser aprovat per set vots a favor, quatre en contra i una abstenció, la d'en Pasqual.

-I com és que es va abstenir en lloc de votar en contra, si cap dels dos candidats li agradava?

-I jo què sé! Coses d'en Pasqual.

D'aquesta manera, si no vaig errat, n'Ignasi Umbert i en Martí Rosselló -el pare d'en Miquel Capirró- són els dos únics llorencins que hauran estat regidor, batle i jutge en tota la història del poble.

En el quart punt s'aprovà per unanimitat adherir-se al conveni de col·laboració entre el Consell de Mallorca i el Centre Balears Europa, sobre la creació de Punts d'Informació Europea, relacionats sobretot amb ofertes de treball, convalidacions de títols, viatges..., segons va informar n'Antoni Sansó. Estarà ubicat a la biblioteca i no suposarà cap despesa per a les arques municipals.

En el cinquè també s'aprovà per unanimitat adherir-se al conveni entre el Govern Balear i la Fàbrica Nacional de Moneda i Timbre, per emetre certificats amb firma electrònica. Aquest servei es donarà al departament de Noves Tecnologies, que està en el carrer Major, davant Sa Nostra.

En el sisè punt es proposà la rescissió del conveni amb la conselleria d'Hisenda per la tramitació d'expedients

relacionats amb les alteracions cadastrals. Pareix esser que tota la feina anava a càrrec de l'Ajuntament i ens costava als voltants dels 50.000 euros anuals. La proposta també fou aprovada per unanimitat.

-I què passa aquí, que s'oposició va votar a favor a tres propostes seguides? Que havia baixat l'Esperit Sant?

-Això mateix se demanava es batle, que tampoc no se'n podia avenir. Però posa't tranquil, que a partir de s'altra punt sa cosa va recuperar sa normalitat.

El punt setè tenia com a protagonista el compte general de 2007, i na Manuela va repetir el que ja havia dit altres vegades: que s'havien pressupostat molts més ingressos que els que realment es produïren, sobretot en els capítols de taxes, festes, gratificacions, Auditorium..., al temps que s'augmentaven les despeses. La fórmula matemàtica que caldria utilitzar és: menys ingressos i més despeses = mala gestió. El punt va esser aprovat per set vots a favor i cinc en contra.

Entre els punts 7 i 8 s'hi va ficar una moció d'urgència de l'equip de govern relativa a una modificació de crèdit de 22.000 euros, per comprar més contenidors per als hotels, supermercats i restaurants de la zona costanera, per tal que hi hagi més establiments d'aquest tipus que es puguin afegir al sistema de recollida selectiva de recursos, implantat l'estiu passat. Na Manuela va demanar què valia cada contenidor, però ningú no ho va sebre.

-Quants en compraran, idò?

-No ho saben.

-Això vendrà a ser com quan ets al'lots compràvem una pesseta de pipes an en Pavet...

-Sí, però una mica més car.

Els punts 8, 10 i 12 eren poc més o manco iguals: tres mocions per reclamar un finançament digne per als ajuntaments, una de l'equip de govern, que va esser aprovada per unanimitat, una del Partit Popular, que va comptar amb 5 vots a favor (PP i UM) i 7 abstencions, i la darrera d'Unió Mallorquina, que també va esser aprovada per unanimitat.

-I si eren iguals, per què no en presentaren només una de conjunta?

-No has sentit parlar mai de "tants de

caps, tants de barrets"? Idò per això.

-I que no parlàreu poc més o manco d'això mateix, a s'Editorial d'aquest estiu?

-Sí. No record cap altre article que hagi tengut tant de ressò dins es polítics locals. No me'n podia avenir.

-I com és que dues se varen aprovar per unanimitat i a s'altre s'equip de govern se va abstenir?

-Perquè deien que tenia alguns punts massa polítics a favor d'es Pepé. Però sa més graciosa va ser sa d'Unió Mallorquina, perquè donava sa culpa an es Partit Popular de s'actual sistema de finançament i així i tot es peperos varen votar a favor.

-Jo no sé si els arribaré a entendre mai, an es polítics...

-Crec que val més que ho deixis anar.

-I per a què serviran, aquestes tres mocions?

-Per res, per quedar bé.

En el punt 9, que l'haviem botat, el Partit Popular va presentar una moció per crear un punt d'atenció de la policia local en el nucli de Sant Llorenç, però en Joan Planas li va respondre que era

ridícul presentar-la, perquè aquest local ja estava pràcticament enllestit i a punt d'inaugurar. Va afegir que també feien comptes crear la figura de *policia de barri*, per tal que tots els nuclis en tenguessin.

-Una "policia de barri" per estar a Sant Llorenç?

-Això mateix.

-O Sant Llorenç és un barri?

-Idò què et pensaves, que amb Son Carrió i Sa Coma vivies a sa capital? I a quin món vius, tu?

A l'11, el Partit Popular va presentar una altra moció sol·licitant que, per fer front a la crisi econòmica, no s'augmentàs cap sou, que es congelassin les dietes i les assignacions dels grups polítics, que es reduïssin les despeses de representació i que es rebaixàs un 5% de l'IBI i un 40% de les plusvàlues.

-I què li contestaren?

-Que pujàs damunt un dit i veuria Madrid, perquè avui no era es dia indicat per xerrar de retallar pagues; en tractar es Pressuposts ja en tornarien parlar, si ho consideraven oportú.

El darrer punt, com que era un ple

ordinari, corresponia als precs i preguntes, però sols no en parlaré perquè sempre demanen i contesten lo mateix; basta mirar la darrera sessió. Aixímateix n'Aina Fal'lera va comentar que la persona que se'n cuida del Punt Verd no era l'adequada: no ajuda els usuaris, com és la seva obligació, no parla mallorquí i, a més, manté el recinte mal endreçat i amb deixalles escampades pertot.

-I en Pasqual?

-En Pasqual va dir que a s'agenda de sa pàgina web de s'Ajuntament ja no s'hi posaven notícies...

-I és ver?

-Es mateix dia n'hi havia set. També va considerar un escàndol que s'haguessin cobrat rebuts de contribució d'anys anteriors i proposà que se tornassin es dobbers.

-O troba que no s'ha de fer pagar a tothom?

-Ja t'he dit abans que an es polítics no hi ha qui els entengui. I no en parlem si se tracta d'en Pasqual.

Josep Cortès

Prensa Forana

Gabriel Mercè Frontera, president de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca i la doctora Montserrat Casas Ametller, Rectora de la Universitat de les Illes Balears, signaran un conveni de col·laboració.

Mitjançant un conveni anterior entre ambdues institucions es va duu a terme la digitalització d'una part important del fons de l'hemeroteca de l'associació, format per 515 volums enquadernats, que contenen unes 271.300 pàgines, corresponents a 10.139 números de 82 revistes diferents.

Amb el conveni que se signa, es procedeix a la creació d'una col·lecció digital que n'organitzi els continguts i els prepari per ser consultats a través d'Internet.

La realització d'aquests treballs serà coordinada pel president de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca, Gabriel Mercè, i pel director del Servei de Biblioteca i Documentació de la UIB, Miquel Pastor.

Joan Rosselló ha mort

Redacció

Dia 14 de novembre ens vàrem despertar amb una trista notícia: el qui havia estat rector de Sant Llorenç entre el 16 d'agost de 1974 i el 8 d'agost de 1982, Joan Rosselló Vaquer, havia estat trobat mort a la camilla de la rectoria de Porreres, sense que el seu estat de salut fes preveure un desenllaç tan sobtat.

Joan Rosselló, de malnom *Firella*, havia nascut a Felanitx l'any de la guerra i havia passat per les parròquies de la Soledat, de Palma, Portocolom, S'Horta, Petra, Llubí, Costitx, Maria de la Salut, Algaida i Porreres, a més de Sant Llorenç. Era una persona amable, molt popular i oberta que sempre va saber connectar amb la gent dels pobles on era enviat, tant si eren feligresos com si no.

Amb els que dúiem Flor de Card sempre va tenir una relació molt estreta, col·laborant com a membre del Consell de Redacció i fent-se responsable de dues seccions: "Batec" i "Es racó de sa padrina", molt seguides pels lectors.

Des d'aquí volem fer arribar el nostre condol al seu germà Ramon, també col·laborador de la revista, al qual manifestem que sempre guardarem un bon record del seu germà.

Diada de Premsa Forana, a Sóller

Generalitat de Catalunya Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació

L'Associació de Premsa Forana de Mallorca va celebrar, el passat dia 22 de novembre, la seva diada anual, que enguany va comptar amb la presència del president del Govern Balear, Francesc Antich, que volgué assistir al lliurament dels Premis Periodístics Premsa Forana, recuperats després de més d'una dècada d'absència.

Sóller va ser l'escenari escollit per la junta directiva per celebrar la trobada anual. Es dona la circumstància que l'any 1978 -ara fa trenta anys- una incipient associació de mitjans de comunicació local, encara no constituïda legalment, va celebrar a la Vall la primera de les seves diades.

L'acte central de la jornada va consistir en el lliurament dels Premis Periodístics Premsa Forana, en la seva desena edició, en les modalitats de disseny, fotografia, opinió, entrevista i reportatge.

Un jurat integrat per Neus Fernández, en representació de la Direcció General de Comunicació del Govern -patrocinadora dels premis-; Lluís Mestres, cap d'informatius de Ràdio Nacional a les Illes Balears; Mariabel Pocoví, responsable de l'Àrea de Relacions amb els Mitjans de Comunicació de la Universitat de les Illes Balears; Miquel Àngel Dora, fotògraf de natura; i Rafel Maria Creus, Subdirector de Televisió de Mallorca, havia estat l'encarregat d'escollir els treballs de major qualitat d'entre els presentats per les publicacions associades.

En l'apartat de disseny la guanyadora va ser la publicació "El Felanitxer" pel seu conjunt de portades. L'"Especial de Sant Antoni" de "Sa Plaça" i el suplement "Mercè Rodoreda. 100 anys del seu naixement" de "Campanet" meresqueren també una menció del jurat.

En fotografia, el premi fou per la imatge de la portada de "Can Picafort", feta per Fèlix Estelrich, titulada "Platja de Can

Picafort". Les finalistes foren "Homenatge a Rafel Nadal" de Catalina Cortés i Marina Giménez publicada a "Cent per Cent" i la fotografia de portada de Rafel Pisà de "Coanegra".

En la modalitat d'article d'opinió el premi va recaure sobre "L'home dels caramels" de la secció Quaderns de Fum Major, de Miquel Cardell, publicat a "Llucmajor de Pinte en Ample". "Vull un tren Payà", de Mateu Moll i Ramonell, publicat a "Bona Pau", i "Juny. Qui dies passa...", de Joan Gelabert Mas, aparegut a "Fent Carrerany", foren els finalistes.

L'entrevista guardonada fou l'elaborada per Joan Vicens, de "Veu de Sóller", en la persona d'Agustí Serra Soler. "Llum d'Oli", per la seva entrevista a Maria Ripoll Garau "Marió", feta per Margalida Barceló, i "Sa Plaça", per l'entrevista en glosa a Mateu Xurí, feta per Miquel Àngel Tortell, resultaren ser els treballs finalistes.

I, per últim l'extens treball "Les mestres de Pollença", de Maria Rosa Albis Ferragut, publicat a "Punt Informatiu Pollença", va ser considerat el millor reportatge per part del jurat i la millor obra de tot el conjunt. "Cent per cent", pel treball "Cinc anys de govern i una llarga llista de promeses incomplides", de Cati Serra i Cànida Vives, i "Dies i Coses" per "Especial Blai Bonet 1997-2007. L'espai de les llibertats difícils", coordinat per Pau Vadell, també tenqueren una menció del jurat.

En el transcurs del lliurament dels premis, el president del Govern Balear, Francesc Antich, va lloar "el paper vertebrador i cohesionador" del territori de Premsa Forana, alhora que va destacar la importància que tenen els mitjans en l'àmbit municipal "per a mantenir informats els veïns de tots pobles de l'illa".

Per la seva banda, el president de Premsa Forana, Gabriel Mercè, va recal-

car que els premis serveixen per "treure a la llum tot un material ocult, de gran qualitat, que sol romandre sols en l'àmbit de difusió d'una sola publicació" i va anunciar la continuïtat dels premis en el futur.

El lliurament dels premis i el posterior dinar, celebrat al Gran Hotel Sóller, foren la culminació d'una diada que començava de bon matí amb la presentació del portal MediAD, desenvolupat per la Fundació IBIT, de contractació d'espais publicitaris. Premsa Forana ha estat convidada a integrar-se en la plataforma per fer més visibles les seves ofertes.

A continuació tengué lloc l'Assemblea Ordinària anual, en la que es va donar compte de les consecucions del darrer exercici.

La Diada també va incloure una recepció a l'Ajuntament de Sóller, en la qual el batle, Guillem Bernat, va saludar les prop de 40 publicacions assistents i va recordar la vocació periodística de la ciutat, que compta amb dos setmanaris en actiu; i una visita guiada pel centre de la vila.

Una entitat amb 44 publicacions

Després de les incorporacions de les revistes "Can Picafort", "Quart Creixent" -de Santa Maria- i "Talaia" -de Campos- l'APFM compta amb 44 publicacions que sumen unes 800 edicions a l'any repartides per la major part dels municipis de l'illa.

Un dels projectes que Premsa Forana està desenvolupant és el de la digitalització de la seva magna hemeroteca. Són trenta anys de periodisme a la part forana mallorquina que, ben aviat, estarà disponible per a tot el públic a través d'internet.

Un conveni signat recentment amb la Universitat de les Illes Balears permetrà que la meitat de la premsa editada en les tres darreres dècades als pobles de Mallorca s'incorpori a la seva Biblioteca Digital Científica en format PDF i sigui possible, no només consultar-la, sinó també realitzar-hi consultes a través d'un cercador.

Comencen les obres de rehabilitació de l'estació de Sant Llorenç

El Conseller de Mobilitat i Ordenació del Territori, Gabriel Vicens, va posar, el dia 24 de novembre, la primera pedra de les obres de rehabilitació de l'estació de Sant Llorenç, en un ambiciós projecte que costarà 1.428.000 euros. Vegem un resum del que va dir:

"En el mes de juny de 2003, els Serveis Ferroviaris de Mallorca van adjudicar les obres de rehabilitació de l'estació de Sant Llorenç i el seu entorn, per 1.031.532 euros. Les obres havien d'estar acabades al cap de 10 mesos i començaren portant les teules d'alguns edificis, però poc temps després, de manera incomprensible, es paralitzaren i no es varen reprendre durant tota la legislatura. Ara, 5 anys després, s'ha actualitzat el projecte i el pressupost i les tornam començar avui mateix.

El projecte contempla la recuperació i ampliació de les edificacions existents per destinar-les al servei del ferrocarril i, paral·lelament, habilitar-ne una part per a ús de bar-restaurant i activitats de tipus cultural i oci. Amb aquesta reforma es pretén:

- Impulsar activitats d'àmbit rural, com a recinte firal, i dotar-lo de serveis mínims.
- Garantir la preservació del patrimoni cultural.
- Facilitar a la població escolar el desenvolupament de tot tipus d'activitats.

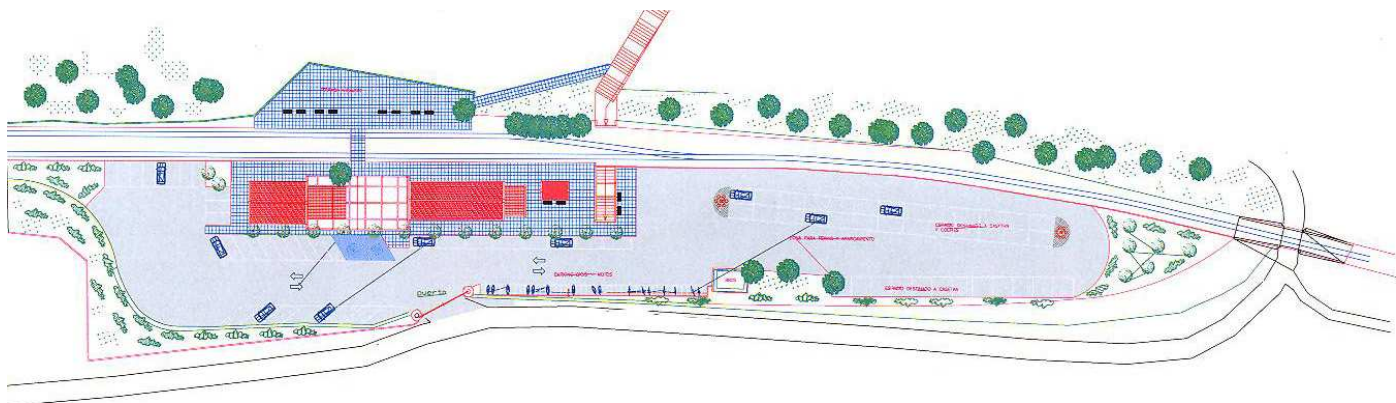
El solar té 11.000 m², dels quals són útils 7.500; la resta són de difícil accés. L'edifici de viatgers té 135 m² i disposarà de dues plantes: la baixa es destinarà a vestíbul, venda de billets i oficines; la planta pis farà de magatzem per a usos ferroviaris. El segon edifici té 91 m² i es

proposa per a restaurant/bar. Per ampliar-ne la capacitat es construirà, adossat, un espai cobert, totalment de vidre, amb una comunicació amb l'edifici principal. Aquest edifici anirà equipat amb cuina, magatzem, serveis, barra i zona per a taules. El tercer edifici, de 17'5 m², es destinarà a serveis sanitaris".

A l'acte hi havia alguns llorencins, nombrosos mitjans de comunicació, tant de premsa escrita com de televisió i diversos polítics de l'Ajuntament, però no n'hi vaig veure cap del Partit Popular. Confiam en què sigui ver que, d'aquí a set mesos, les obres ja estiguin acabades i que l'estació torni esser un espai viu i dinàmic, com ho era fa una trentena grossa d'anys, quan va deixar de passar el tren.

Josep Cortès

La platja és de tots

Ara que el fred ja ha fet acte de presència en el nostre dia a dia i ens cala (almenys a mi) els ossos de mala manera, m'ha revengut certa nostàlgia dels dies de sol i platja estiuencs, aquells en què, despreocupat de tot, anava amb les meves xancles a les cales més precieuses d'aquestes contrades: cala Petita, cala Magraner, cala Virgili... Llibre en mà, escoltava el plàcid onatge que arribava a les meves orelles, el remoreig de l'aigua, el cant de les cigales... Ai, quina vida...

Com deia, idò, he recordat amb goles aquells dies i, segurament per això, m'ha revengut un succés lamentable que vaig presenciar a cala Varques. Perquè senyors, fins i tot a llocs tant paradisiacs com aquest, l'home deixa empremta de la seva vertadera naturalesa. Bé, en concret, a cala Varques aquest estiu n'ha deixat més: fems acumulat, barques i vaixells ancorats a la vorera, música a tot volum... Tot un espectacle que ha provocat que aquesta platja ja no sigui de les més visitades per mi. Però el fet que jo vull remarcar succeí un horabaixa, quan un home d'una cinquantena d'anys es va negar a entrar a l'aigua perquè hi havia un ca. No és que el ca anàs molt brut, ni fos molt gros per tenir-li por, senzillament és que aquell homenet no es volia banyar amb una cosa tan "fastigosa i horrible" com un ca. En re-

sum, que fins que l'amo d'aquell animal no el se'n duigués, ell no es banyaria. Tota la resta li era igual. Al pobre responsable de la mascota, després d'assegurar-li que no mossegava ni tenia cap malaltia ni res per l'estil, no li va quedar més remei que endur-se'l.

La pregunta és la següent: és propietat d'algú una cala per poder exigir qui s'hi pot banyar i qui no? Que jo sàpiga la mar és de tothom, és un bé de la naturalesa. Tant té dret a gaudir-ne una persona com un animal. Així que si algun ca, ànec, corb o el que sigui que respiri s'hi vol ficar, en té tot el dret. La costa forma part de l'entorn i nosaltres, els humans, no som ningú per manar per damunt seu. Amb això no vull dir que no hi hagi cans molestosos que te puguin estorbar, però això és més problema de l'amo que del pobre ca, ben igual que a pics tenim un grup d'al·lots trullosos que no ens deixen descansar i la culpa no és seva, sinó dels pares, que han detenir un poc d'ull. I supòs que no voldrem llevar tots els al·lots de les platges.

A més, a mi també me molesta anar a cales verges i trobar-me dotzenes de llanxes i vaixells ben davant meu, espanyant-me les vistes del lloc. Però com que la platja és de tothom i qui vulgui hi

pot anar de la manera que més li plagui, sé que no tenc dret a demanar la seva prohibició i m'he de callar. Idò aquelles persones que els molesta la presència d'un animal a una platja també haurien de callar, com faig jo amb les llanxes. Perquè aquesta és l'essència dels llocs públics, que per alguna cosa es diuen així (PÚBLICS), i tothom hi pot anar com vulgui (amb un vaixell milionari, una llaütet, un ca, un timbal, un llibre o, simplement, amb un banyador). I si no, cap a Cala Millor o a qualsevol platja turística massiva, que allà sí que hi ha cartells que informen ben clarament que la presència d'animals està prohibida. I per mi, ja em va bé, perquè allò ja no és la naturalesa, sinó blocs de ciment amb un poc d'arena i aigua al davant. És a dir, ja pertany a l'home, no a l'entorn (malauradament, per cert).

Per concloure, vull destacar que aquest article està dedicat a aquell grup de vaques que per cala Varques m'ensumaven la bossa i em despertaven amb els seus picarols. Què tendra era aquella escena... Però es veu que per altres no i se'n varen anar a queixar-se a les autoritats. I, com no, aquestes, sempre al seu servei, van manar que les retiressin. Sabeu què us dic: si no els agradaven les vaques, haguessin marxat a una altra platja, que a Mallorca n'hi ha per dar i beneir i no totes tenen va-cum. No te fot...

Frase del mes

"L'home és l'única criatura que consumeix sense produir. No dona llet, no pon ous, és massa dèbil per estirar l'arada, no és prou ràpid per caçar conills. Malgrat tot, és l'amo i senyor de tots els animals".

(George Orwell, fragment de *La rebel·lió dels animals*).

Forges, amb el seu humor particular, deixa constància de la naturalesa humana

Joan Rosselló Vaquer, Firella

Bon vespre

Un dels motius pel qual molts estem ara aquí, és per retre record a la persona de Mn. Joan Rossello o en Joan "Firella" que morí fa uns dies a Porreres, d'on era rector; i també per recordar la petjada que va deixar entre nosaltres.

Sembla que la mort es va presentar de forma dolça i discreta, una d'aquelles morts que molts desitjaríem per a nosaltres: sense passar pena, amb la sensació del deure complert i la consciència tranquil·la.

La premsa n'ha fet un discret ressò ("Gràcies al bon rector i al bon amic Joan Rosselló Vaquer" i "La mort d'un rector pagès"), però als llorencins que vam tenir la sort de compartir amb ell espai i cabòries, no ens costarà gaire ara, una re visió: La imatge de la seva cara amb els ulls oberts i les celles altes per celebrar... la troballa d'una paraula que li havia dit una persona d'edat..., o un acudit que coneixia de temps enrera., o l'evolució d'un rameller que havia sembrat... o la poesia que havien fet l'altre dia... qualsevol cosa era motiu de joia.

Vivia tot el que es nostre: llengua, cultura, naturalesa, patrimoni... amb una profunda intensitat. Sense peresa (Quantes vegades no el vam veure pujar corrent les escales de la rectoria per consultar el significat d'una paraula en el diccionari Alcover-Moll!) i també sense estridències, però posant l'acció adequada en el moment oportú.

En puc donar testimoni de la seva valentia i del seu compromís: a l'hora de signar un manifest per la llengua, a l'hora de donar aixopluc a un grup de joves questionats i també amb el futur, oferint a sa Rectoria xerrades d'evangeli, de litúrgia i de compromís social... obertes a tothom quan, com ara, les nits eren llargues i els dies curts.

També es podria destacar la seva recerca constant, tant d'aprofundiment espiritual com de sinèrgies transversals amb els seus companys de vocació, ja fos a les excursions dels "Vidauba" a la muntanya o a les trobades que amb regularitat feien els preveres de la zona.

Però sens dubte, pels qui aleshores ens sentíem joves, la petjada més forta vingué determinada per la seva transparència i el seu exemple: sa Rectoria va ser molts d'anys "la casa gran", un punt de trobada... (Voleu tastar aquestes herbes? Tenc un suc de condony encertat,... Vols aigua fresca,

tenc la botilla dins la gelera...). Un punt de trobada amb portes totalment obertes i on les opinions d'en Joan representaven un raig de seny i de coherència.

Per això el seu cos, la seva veu, la seva mirada, traspuava aquella profunda i serena humanitat que tots desitjaríem per a nosaltres i per a les persones que estimam.

Per més fer, podem pregar per ell, faltaria més! Però des de la meua modesta opinió, si el cel és allà dalt, ara ja en gaudeix, i si el cel és a la terra, ell va tenir l'enginy de saber-lo trobar.

Gràcies.

Guillem Pont

CALENDARI LLORENCI 2009

Calendari nou, que dona aigua quan plou.
Tomàs Martínez i Miró

Presentació a cura del Sr. Felip Munar i Munar, el dia 20 de desembre a les 20 hores a Sa Rectoria

No hi falteu

 flor de card **Consell de Mallorca**
Departament de Cultura i Patrimoni Ajuntament de Sant Llorenç des Cardener
Delegació de Cultura

El Rei en Jaume. Una aproximació històrica i popular

Les terres del futur regne d'Aragó, com quasi la totalitat de les de la Península Ibèrica, foren sotmeses al domini musulmà a principis del segle VIII, acabant així amb l'hegemonia visigoda que, al seu moment, ja havia suplantat l'Imperi romà d'occident. A finals del segle VIII els francs s'apoderaren de la zona i establiren els comtats d'Aragó, Sobrarbre i Ribagorça. A principis del segle XI, Ramir, fill bastard del rei Sanç de Navarra, proclamà la independència, convertí els comtats en regne i regnà amb el nom de Ramir I. El segon rei, Sanç Ramírez s'alià amb el papat, la qual cosa li permeté engrandir el regne amb l'annexió de territoris conquistats als musulmans i amb la incorporació del regne de Navarra. Pere I d'Aragó continuà l'expansió territorial cap al sud i conquistà Osca. El seu successor, Alfons I el Batallador, va conquerir Saragossa, la qual cosa suposà l'enfonament del poder musulmà en aquest territori i un tomb decisiu a favor dels cristians en el balanç de forces a la zona de la conca mitjana de l'Ebre.

Alfons I va morir sense descendència. Al seu testament va fer hereus del regne els ordes militars del Temple de Sant Joan de Jerusalem i del Sant Sepulcre. Els nobles aragonesos, reunits a Jaca, decidiren no complir el testament del rei difunt i proclamaren nou rei, el seu germà, Ramir, bisbe de Roda-Barbastre, conegut com a Ramir el Monjo. Les ànsies expansionistes del rei Alfons VII, de Castella i Lleó, obligaren Ramir a demanar ajut

al comte de Barcelona, Ramon Berenguer IV, per tal de mantenir el seu patrimoni i la seva independència. La filla de Ramir, la petita Peronella, es casà amb el comte de Barcelona amb la condició que els descendents d'aquesta unió matrimonial regnassin conjuntament en ambdós estats. Mentrestant, el comte Ramon Berenguer IV exercia els poders de la corona aragonesa i de la Casa de Barcelona i heretava el regne d'Aragó en el cas que Peronella morís abans de que es consumàs el matrimoni. Ramon Berenguer regnà entre els anys 1131 i 1162 i s'annexionà Tortosa i Lleida. El succeí Alfons II, rei d'Aragó i comte de Barcelona, que regnà entre els anys 1162 i 1196. Alfons conquerí la Cerdanya i el Rosselló, la Provença i el Llenguadoc, enfortint així els vincles ja existents amb Occitània, territori aleshores preferent dins la lògica de la política exterior catalana. Pere II, (1196-1213) succeí el rei Alfons. Pere II, casat el 1204 amb Maria de Montpeller, deixà com hereu del regne, un fill menor d'edat, fruit d'aquest matrimoni, l'infant Jaume, (Montpeller, 1208- Alzira, 1276) que regnà

amb el nom de Jaume I entre els anys 1213 i 1276.

La vida de Jaume I ha estat envoltada, sempre, de llegenda, misteri i admiració. El seu engendrament, segons conta el mateix rei en Jaume al *Libre dels feyts*, fou el resultat d'un parany que els nobles prepararen al rei Pere. Pere II, d'Aragó, casat amb Maria de Montpeller, era molt afeccionat a les dames, però rebutjava la seva esposa. Els nobles enganyaren el rei i li feren creure que una dama de Montpeller, de la qual estava enamorat, l'esperava en un palau de la ciutat. El rei, a les fosques, no s'adonà que jeia amb la seva esposa. Al matí, dues dotzenes de prohoms, dos notaris, priors i abats entraren a la cambra. La reina desvetllà la seva identitat i els nobles i eclesiàstics donaren fe de l'engendrament. L'infant Jaume nasqué el 2 de febrer del 1208.

El rei Pere II entrà en conflicte amb Simó de Montfort, cabdill dels croats francesos, per defensar els seus dominis a l'Occitània. Per intentar evitar el conflicte el rei Pere pactà, l'any 1211, casar l'infant Jaume amb la filla de Simó de Montfort, Amícia, i li entregà el seu fill que comptava només amb tres anys d'edat. Simó de Montfort reclogué l'infant a la ciutat de Carcassona i continuà les hostilitats contra el rei Pere que morí el 1213 a la batalla de Muret. La Corona d'Aragó quedà sense rei i amb el successor en captivitat. La intervenció del papa Innocenci III aconseguí, el 1214, que l'infant Jaume, després de la regència del comte Sanç d'Aragó, fos proclamat rei l'any 1218.

El 1221, a l'edat de tretze anys, es casà amb Elionor de Castella. El jove rei hagué d'esperar a complir els catorze anys per poder tenir relacions amb la seva esposa i engendrar un hereu de la corona.

El 1228, a Tarragona, a la casa de Pere Martell, es reuniren, presidits pel rei, un grup de nobles i prohoms catalans

per preparar la conquesta de Mallorca. Els mercaders i armadors de Catalunya demanaren al rei acabar amb el niu de pirateria que constituïen les illes Balears. Els nobles, especialment els Montcada, necessitaven aventurar-se per resoldre les seves dificultats financeres. Malgrat les reticències dels aragonesos, el 5 de setembre de l'any següent les naus del rei sortien dels ports de Cambrils, Salou i Tarragona, desembarcaven a Santa Ponça i guanyaven els moros a la batalla de Portopí. El 31 de desembre de l'any 1229 les tropes del rei Jaume entraven a la ciutat de Madina Mayürqa (la ciutat de Palma) i començava el repoblament de l'illa.

L'any 1231, pel tractat de Capdepera, l'alcaid de Menorca retè vassallatge al rei. L'illa no fou conquerida fins a l'any 1287 per Alfons III, nét del rei Jaume.

L'any 1232 començà la conquesta del Regne de València que finalitzà l'any 1238 amb l'entrada de les tropes catalanes i aragoneses a la ciutat de Madina Balansiya (La ciutat de València). El regne es repoblà de catalans i aragonesos.

L'any 1235, l'arquebisbe de Tarragona, Guillem de Montgrí i el seu germà, Bernat de Santa Eugènia conqueriren Eivissa i Formentera.

L'any 1266 tropes catalanes comandades pel fill de Jaume I, Pere, conquerien Múrcia.

El 27 de juliol de 1276, a la vila d'Alzira, morí el rei Jaume després d'haver abdicat de tots els seus regnes en favor dels seus fills, Pere (Pere III d'Aragó) i Jaume (Jaume II de Mallorca).

La vida sentimental del rei Jaume I fou prolífica. El 6 de juny de 1221 es casà amb Elionor de Castella a Àgreda (Sòria). Després de tenir un fill amb ella, Alfons d'Aragó, es divorcià l'any 1229. Abans de tornar-se a casar tingué dues amants, Elo Álvarez i Aurembiaix, filla del Comte d'Urgell.

L'any 1235 es casà amb Violant d'Hongria a la catedral de Barcelona. Amb Violant, Jaume I tingué vuit fills, entre ells l'infant Pere i l'infant Jaume.

Sis amants més, reconegudes, completaren la vida amorosa del rei Jaume: Blanca d'Antillon, Berenguera Ferrandis, Elvira Sarroca, Berenguera Alfonso, Sibila de Saga i Teresa Gil de Vidaure.

Aquesta darrera, que va arribar a ser esposa del rei, mitjançant un document privat, fou abandonada per Jaume I quan va contraure la malaltia de la lepra.

No és gens estrany que una vida personal, política, militar i sentimental tan intensa fés del rei Jaume I un heroi de llegenda.

A Mallorca són moltes les tradicions, rondalles i llegendes que parlen del Rei, en majúscules, del rei conqueridor. Al tom V de les Rondaies Mallorquines recollides per Mossèn Alcover, amb el pseudònim de Jordi des Recó, n'hi ha un bon grapat. Per acabar, deixau-me que ens transcrigui dues que són molt pròximes a les contradades de Sant Llorenç:

Ses muntanyes des Tresor

"Com vos n'anau de Sant Llorenç des Cardassar a Artà, trobau a mà esquerra ses muntanyes de S'Auma, que fan un grandió penyal cap serrat mirant a xaloc, i la gent les diu *ses muntanyes des tresor*.

Conten que es moros, quan veren que el Rei En Jaume s'acostava cap a Artà, i que tot ho arregussava, i no hi havia qui el capturàs, amagaren dins aquest penyal tot s'or i sa plata que veien que tanmateix los escapolarien, amb s'idea de més envant treure-hu d'allà dins, en cas de poder tornar a alçar xella. Però, com no han poguda alçar pus Mallorca, després de tants de cents d'anys aquell tresor segueix dins aqueixs penyals, esperant que qualcú vaja a treure'l.

Es qui ho vulga provar, té el camí franc. i Hala, qui s'hi atansa! ifora por!"

Lo que va succeir com el Rei en Jaume estava a ses portes de la mort ⁽¹⁾

"iJa los ne va sebre, de greu, an es moros, que el Rei En Jaume los tragués de Mallorca! No hi havia qui els aconhortàs. Prou que en tenien, de ganes de tornar, però els havia escalivats massa fort el Rei En Jaume, i no s'hi atansaren a tornar mentres ell va esser ple de vida.

Com va esser molt vei, los arribaren noves de que era caigut malalt, i que ja

estava a ses darreres de tot.

Aquí el rei moro arma una partida de galiotes, s'hi embarca amb una mala fi de gent, i desembarquen devora Sa Punta de N'Amer.

El Rei En Jaume ho sap, i diu:

-iPosau-me fermat damunt es cavall, i deixau-mos fer!

No hi hagué altre remei que fer-ho així, porque el Rei En Jaume s'hi mirava molt en so manar una cosa; però, en manarla, s'havia de fer, sortís des llevant sortís des ponent.

Sobre tot, el fermen ben fermat damunt es cavall, que no pogués caure, i amollen es cavall.

I heu de creure i pensar que aquell animalet ja és partit de quatres, com la bala, cap an es moros!

Es moros el colombren de lluny, i s'exclamen, tot astorats:

-¿Què és això? ¿I això no és el cavall de l'Emperador?

(Així anomenaven ells el Rei en Jaume). Com més s'hi va anar acostant, ho veren ben clar que era ell, i los va entrar una por tan feresta a tots que no pensaren més que en donar-ho a ses cames.

-iQui es pot salvar, que es salvi! deien tots, fugint cap a ses galiotes, tan depressa que es pegaven amb sos talons per ses anques.

S'embarcaren, i icap a Alger manca gent!

I sa por que tenien, que aquell dimoni de cavall no prengués per dins mar, i no els fonàs totes ses galiotes amb una potada.

El consideraven capaç d'això i molt més."

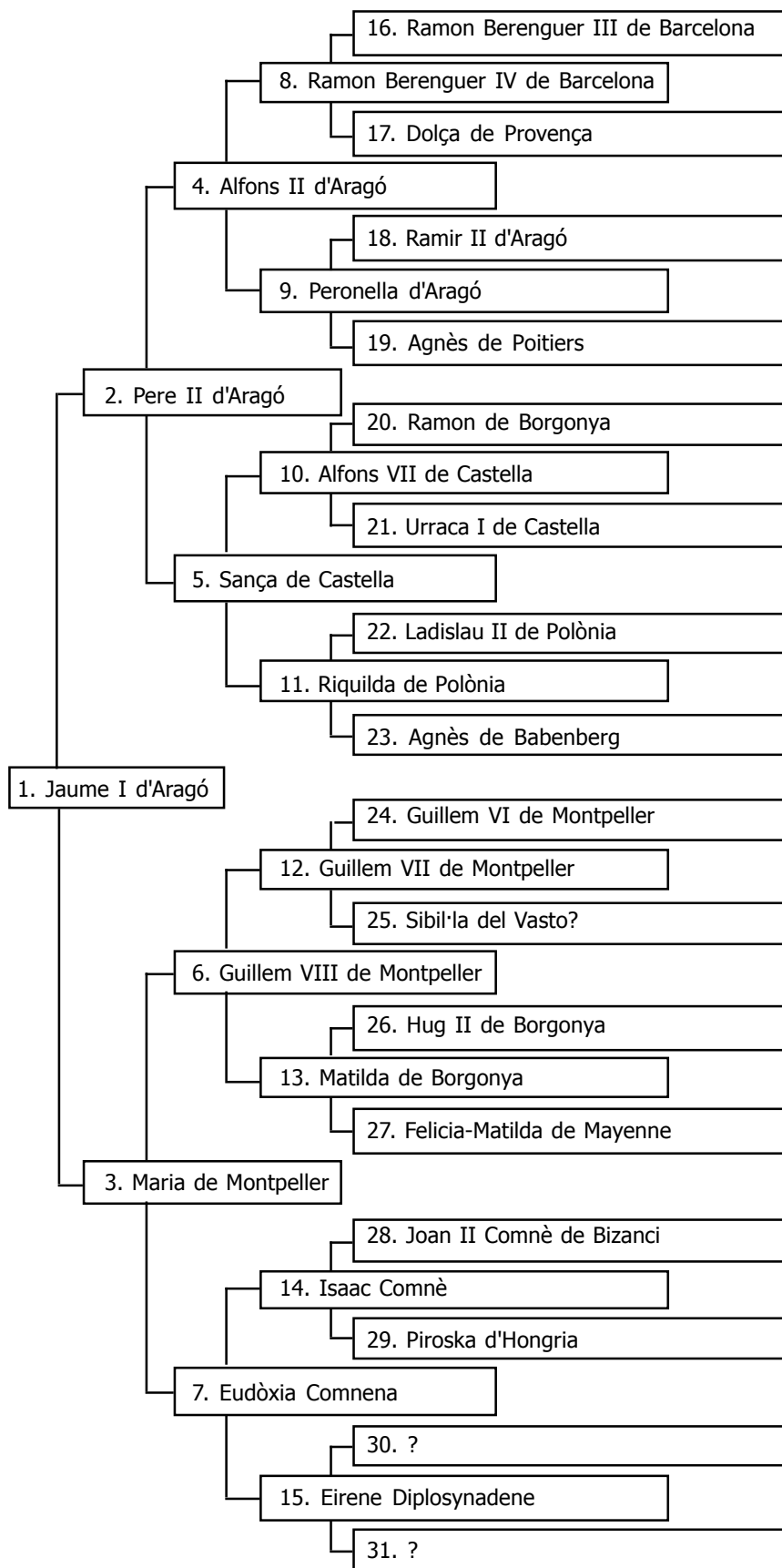
Encara n'hi ha una tercera, titulada *Lo que comanà el Rei En Jaume com se morí*, i lo que succeí com va ser mort, que és molt semblant a aquesta.

(Continua a la pàg. següent)

Arbre genealògic del rei Jaume I. (Extret de Wikipèdia)

Obra Cultural

Avui a Can Alcover-Espai de cultura s'ha fet la presentació del calendari de l'Obra Cultural Balear per a l'any 2009. Es tracta d'una iniciativa de l'entitat amb una llarga tradició històrica. En aquesta ocasió està dedicat al filòleg campaner Joan Veny. El calendari inclou textos de Veny, il·lustrats amb fotografies del fotògraf llorità Tomeu Amengual.

Jaume Mateu ha assenyalat les novetats del calendari per al 2009: per primera vegada inclou textos filològics, concretament de l'àmbit de la dialectologia, triats per Jaume Corbera entre l'obra de Joan Veny. A més, per primera vegada en molts d'anys, el calendari està il·lustrat amb fotografies, realitzades pel fotògraf Tomeu Amengual.

El professor de la UIB Jaume Corbera ha expressat la seva satisfacció perquè l'OCB dediqui el calendari a l'obra de Joan Veny, de qui es considera deixeble. Corbera ha descrit l'obra de Veny com a "filologia amena", ja que està escrita amb un estil que atreu gent no especialitzada i que estigui interessada per la llengua. Entre les realitzacions de Veny destaquen estudis sobre onomàstica, cultura popular i història de la llengua. Corbera ha valorat la tria feta com a representativa i útil per a les persones que es vulguin endinsar en la seva obra.

Tomeu Amengual, per la seva banda, ha explicat les fotos triades per al calendari, una sèrie de fassers que reflecteixen, a través de les diferents èpoques de l'any, el pas del temps. Es tracta d'imatges en alguns casos antigues i en d'altres fetes expressament per al calendari.

Joan Pons ha explicat el procés de disseny del calendari, basat en el respecte al protagonisme de la imatge i el text i en la creació d'un format de fàcil ús.

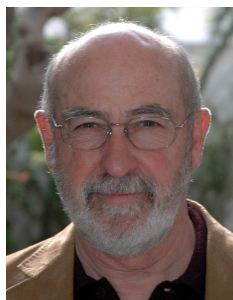
Andreu Ramis ha agraït a l'OCB la seva tasca en defensa de la llengua i la cultura i ha garantit el seu suport a aquesta iniciativa en el futur. Ramis també ha expressat la seva satisfacció per la sèrie dedicada als fassers, arbre que simbolitza l'esperança i l'alegria.

Per tancar la presentació, Joan Veny ha agraït haver pogut participar en una obra col·lectiva com el calendari i s'ha mostrat satisfet perquè entrarà a les llars de les Balears amb el que això suposa per als seus lectors: trobar cada mes nous missatges i noves imatges.

Coltan

Josep Cortès

És sabut que les noves tecnologies són de cada vegada més exigents quant a tamany, rapidesa i precisió. Necessiten uns materials que condueixin molt bé l'electricitat, que siguin capaços de suportar altes temperatures, amb gran flexibilitat per emmagatzemar i lliurar càrregues elèctriques quan faci falta i amb molta resistència a la corrosió. Per això no serveixen els antics filaments ni el seu substitut, el tungstè i s'han substituït pel *coltan*, una mescla de *columbita* (òxid de niobi amb manganès i ferro) i *tantalita* (òxid de tantali amb ferro i manganès). Aquest material, per tant, s'ha convertit en imprescindible per a la construcció de telèfons mòbils (amb ell la càrrega de la bateria dura més temps), ordinadors, videojocs, gepeesses, míssils, aparells mèdics, fibra òptica, televisors, etc.

Segons Afrol News, el 80% de les reserves mundials de coltan es troben al Congo (abans denominat Zaire), tot i que els principals països que l'elaboren són els Estats Units, Alemanya, Canadà, Bèlgica, Austràlia i Kazajstan. Naturalment, hi ha un munt d'empreses aficades amb aquest negoci, entre les quals destaquen l'American Mineral Fields (en la qual el pare de Bush hi tenia interessos), la Barrick Gold Corporation, de Canadà, Nokia, Siemens, Ericsson, Bayer, Sony, Intel, IBM i moltes altres. Com es pot suposar donada la importància del coltan, tots aquests països i empreses es disputen el control de les mines i, per extensió, de tota la regió, en una guerra que Madeleine Albright (que fou Secretària d'Estat dels EEUU) va denominar "la primera guerra mundial africana".

Aquesta guerra la disputen dos bàndols: d'una part, Ruanda, Uganda i

Burundi, recolzats pels Estats Units i lligats a diverses milícies rebels (Moviment d'Alliberament del Congo), i de l'altra la República Democràtica del Congo, recolzada per Angola, Namíbia, Zimbabwe, el Txad i les milícies hutus; ambdues forces militars estan finançades per les grans empreses, que pretenen el control de les mines, encara que vulguin vendre a l'opinió pública que l'origen només es troba en els conflictes ètnics dels hutus i els tutzis, tal com assenyala Kofi Annan: "la guerra del Congo es lliura pel control de les seves riqueses naturals". Val a dir que en els darrers anys hi han mort entre 2'5 i 3 milions de persones.

En aquestes mines hi treballen més de 20.000 miners, que cobren uns 10 dòlars per kg, que més tard, al mer-

cat de Londres, es cotitza als voltants dels 250-300 dòlars. Aquests miners són bàsicament foravilers, que deixen de conrear les seves terres, i nins (pigmeus i hutus), perquè el seu reduït tamany els permet ficar-se dins els forats de les mines, que s'exploten a ras de terra.

Alberto Vázquez Figueroa ha escrit un llibre, "Coltán", on es contenen aquestes i moltes altres coses relacionades amb les guerres entre hutus i tutzis i amb l'explotació infantil a l'Àfrica. Com que en aquests moments està duent a terme una campanya per tal de sensibilitzar la gent sobre aquests temes, alguns l'acusen de voler promocionar el seu llibre, però a internet hi surten 247.000 entrades amb la paraula *coltan*, prova de què no estam parlant d'una promoció editorial, sinó d'una realitat que molts prefereixen ignorar per tal de tranquil·litzar les seves consciències.

Així que ja ho sabeu: per poder disfrutar dels avantatges que proporcionen les noves tecnologies s'ha de pagar un preu i no em refereix, naturalment, al que costa un iPod, un televisor de plasma o un ordinador.

Extret de "Afrol News", "Wikipedia" "Papal en blanco" i "El País (29.09.07)

Els 800 anys de Jaume I, les arrels de Mallorca

Han passat 800 anys d'ençà del naixement del rei Jaume I, personatge cabdal per a l'illa de Mallorca que va modificar totalment la seva trajectòria històrica. Amb la conquesta de Mallorca que ell va liderar (1229), l'illa va entrar dins la cultura catalana i, a través d'ella, va rebre el llegat de la llengua i també de la cultura occidental, bases de la identitat mallorquina actual.

El Consell de Mallorca va acordar que el 2008 seria l'Any Rei Jaume I per tal de recordar la seva figura, biografia i fets, i per celebrar que Mallorca, avui, continua essent fidel a les senyes d'identitat que va llegar.

La dedicació de tot un any a la figura del Conqueridor està servint per conèixer millor la seva figura i la inflexió que varen suposar les seves fites.

Jaume I era fill de Pere el Catòlic i de Maria de Montpeller. Va néixer precisament a Montpeller el 1208 i morí a València el 1276. Compleix gairebé tots els requisits per ser considerat el català més conegut de la Història. Començant per l'episodi rocambollesc i molt més llegendari que real del seu engendrament, quan la seva mare hauria suplantant una de les amistançades de son pare, a fi de poder quedar embarrasada.

D'aquí es derivà una infància força difícil i complicada per a qui un dia havia de cenyir el ceptre catalano-aragonès ja que, per circumstàncies de la política del moment, als tres anys va ser arrabassat del costat de la mare perquè es fes càrrec de la seva educació el cabdill francès Simó de Montfort, amb una del les filles del qual s'havia concertat el matrimoni. I la cosa empitjorà quan als cinc anys quedà orfe de pare i mare i, a més, en poder de qui era el causant de la mort del progenitor, el mateix Simó de Montfort. Tot i així la intervenció del papa Innocenci III i dels poders fàctics de Catalunya i Aragó féu que finalment aquell infant recalàs a Montsó, a fi de ser educat pels templers.

Després d'aquesta etapa

infantil tan dura, la cosa no millorà gaire durant l'adolescència. Al llarg de tota la dècada del 1220 Jaume I, menor d'edat, hagué d'aguantar la pressió senyorial dels feudals de Catalunya i Aragó, els quals, d'una banda, es feien càrrec de la tasca de govern, i, de l'altra, controlaven i erosionaven el poder reial, ja que la presència d'una monarquia forta anava contra els seus interessos: si el rei esdevenia fort, el poder senyorial s'afeblia. Per això Jaume I es va veure entrebancat i empantanegat en nombrosos afers d'aquells anys.

Més que per les seves gestes bèl·liques, entre les quals cal destacar la conquesta de Mallorca (1229) i la de València (1236), era conegut per les lleis i franquícies que donà als seus pobles, era la ma-nera paternal amb què els sabia regir i governar i pel seu caràcter franc, obert, lleial i amatent; això el convertí en un dels homes més estimats dels contemporanis i de la posteritat.

El 12 de setembre de 1229 arribaren a Santa Ponça l'estol de naus del rei en Jaume disposades a conquerir l'illa de Mallorca, habitada fins aleshores pels almohades i sota el regnat d'Abû

Yahyâ. Dos dies després, i un cop instal·lat l'exèrcit cristià al nord de la ciutat, començà el setge de Madina Mayurqa, la capital del regne, que finalitzà el 31 de desembre de 1229 amb la conquesta de la ciutat, fet que commemoram amb la Festa de l'Estendard.

Conquerida la ciutat, només quedaven per reduir els focus de resistència de la comarca d'Artà i els de les muntanyes; els primers es rendiren fàcilment, però els altres no ho feren fins a mitjan 1232.

L'illa va ser dividida en dos bocins: un per al monarca i l'altre a repartir entre els nobles catalans i aragonesos que participaren en la conquesta.

Però Jaume I, lluny de conformar-se i dedicar la resta dels seus dies a viure bé i tranquil, amb companyia de les seves nombroses amistançades, continuà amb una constant tasca política al llarg de les dècades posteriors: intentà impedir la consolidació del domini francès sobre Occitània mitjançant la diplomàcia, casà el seu fill Pere (el Gran) amb Constança de Sicília a fi de mantenir oberta la porta de la Mediterrània, ocupà Múrcia (1266), que després lliurà a Castella i, el 1269, intentà una croada a Terra Santa, que no reeixí.

Tot i amb això, els últims anys de la seva vida tornaren a ser durs per a ell, per l'estil de la infància. Les disputes, fins i tot violentes entre els fills, els problemes polítics a Aragó i les revoltes dels moros de València el posaren quasi entre l'espasa i la paret. A la seva mort (1276) deixava una herència legislativa, institucional i cultural molt important, tot i que hi havia quelcom una mica estrany: la divisió de la

2008

Any Jaume I

Corona entre els fills. Al segle XIII ja no s'usava això que abans havia estat una pràctica habitual: dividir l'"estat". Però al món catalanoaragonès sempre s'havia fet i Jaume I no trencà el costum, que encara es repetiria més tard. Tot plegat permeté la creació de la Corona de Mallorca, una entitat artificial que va sobreviure durant els setanta anys posteriors a la mort de Jaume I. Aquest fou un altre dels seus llegats, força controvertit i discutible.

El Consell de Mallorca ha format durant tot l'any 2008 la celebra-

ció de conferències a nombrosos municipis, l'edició de publicacions i la realització d'exposicions al voltant de la vida de Jaume I com a instruments per apropar la seva figura a la ciutadania.

De fet, la Diada de Mallorca del passat mes de setembre va fixar especialment la seva atenció en aquest magnífic aniversari. I no cal deixar de banda l'exposició auspiciada conjuntament pel Consell de Mallorca, la Generalitat de Catalunya, el Museu d'Història de Catalunya i l'Obra Social de Sa Nostra titulada "Jaume I. Geografia, fets i memò-

ria" que es pot visitar al Centre de Cultura de Sa Nostra, de Palma, fins el dia 29 de novembre.

És aquesta una oportunitat per conèixer de prop el rei Jaume I el Conqueridor i les conseqüències que els seus actes tengueren per a una illa que li deu bona part dels trets diferencials i la personalitat pròpia. Mallorca reconeix així les seves arrels i les recorda amb orgull i sentiment.

Consell de Mallorca

Es fa sebre al públic

Correu-e

Paz Fernández Felgueroso és la batlessa de Gijón des del 1999 pel Partit Socialista Obrer Espanyol i, segons m'han enviat per correu-e, l'any 2004 va publicar el bàndol que reproduïm a continuació, traduït al català pel director de la revista. Supòs que deu esser ver, perquè n'he vist diverses referències per internet.

"Dona Paz Felgueroso, batlessa de l'excel·lentíssim Ajuntament de Gijón, per la present

FAIG SABER

Que totes aquelles parelles que siguin

descobertes a cinemes, solars, parcs, carrerons o altres indrets similars, seran sancionades de la forma següent:

Amb la mà a la cuixa	6 euros
Amb la mà en allò	9 euros
Amb allò a la mà	12 euros
Amb la boca en allò	15 euros
Amb allò dins allò altre	18 euros
Amb allò fora d'allò altre	24 euros
Amb allò darrera allò altre	30 euros

ACLARACIONS

Què és "allò"?

No és una rata pinyada, però viu penjat. No són uns orgues, però s'estira i s'arufa.

No pensa, però té cap.

No pertany a cap club, però li diuen membre.

No produeix música, però li diuen òrgan. No és un cavaller, però s'aixeca davant les dames.

Què és "allò altre"?

Té llavis, però no dents.

És un conill que no corre, però s'escorre i es menja.

No és un ventall, però s'obri.

No mossega, però engoleix.

No és vegetariana, però menja raves.

No és una aspiradora, però xucla polvos.

Gijón, 8 de juny de 2004"

La Joieria Femenies

anuncia que, després de 40 anys de restar oberta al públic, el dia 31 de desembre tancarà definitivament les seves portes, en haver arribat a l'edat de jubilació.

A partir del 15 de novembre va començar la liquidació de les seves existències, que s'ofereixen als interessats a un preu especial.

LES CONSELLERIES D'EDUCACIÓ I CULTURA I DE MEDI AMBIENT LLUIREN ELS GUARDONS A 137 CENTRES ECOAMBIENTALS DE MALLORCA

La consellera d'Educació i Cultura, Bàrbara Galmés, i el conseller de Medi Ambient, Miquel Àngel Grimalt, han lliurat els guardons que acrediten la participació de 137 centres de Mallorca en el Programa de Centres Ecoambientals que impulsen de manera conjunta les conselleries d'Educació i Cultura i de Medi Ambient.

A l'acte, que ha tenguut lloc al Conservatori Superior de Música de les Illes Balears, també hi han assistit el director general d'Innovació i de Formació del Professorat de la Conselleria d'Educació i Cultura, Josep Serra; la directora general de Canvi Climàtic i Educació Ambiental, Magdalena Estrany; el cap de servei d'Educació Ambiental, Sebastià Pou i la seva homòloga, Maria F^a Alorda, cap de servei d'Innovació; i els coordinadors del Programa de Centres Ecoambientals, Josep Alorda (Conselleria de Medi Ambient) i Antoni Picó (Conselleria d'Educació i Cultura) entre d'altres autoritats.

Aquesta és la primera vegada, des que es va posar en marxa el programa el curs 2004-2005, que l'acte de lliurament es descentralitza per illes, per tal d'atendre millor els centres participants de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera.

Dels 137 centres que avui han estat reconeguts, 18 han rebut el guardó de centre ecoambiental per primera vegada, 17 l'han renovat i 102 han rebut certificació de participació en la iniciativa.

Durant el passat curs escolar, 188 centres d'arreu de les Illes van participar en aquest programa, dels quals 137 es troben a Mallorca, 23 a Menorca, 26 a Eivissa i 2 a Formentera.

El programa de centres ecoambientals va néixer el curs 2004-2005, seguint un dels objectius marcats per l'Agenda 21, per impulsar l'educació ambiental en la vida dels centres educatius, donar suport als projectes d'ambientalització del centre i treballar en la línia de fer una contribució efectiva en la llui-

ta contra el canvi climàtic.

En aquest context, el reciclatge, l'estalvi d'aigua, la selecció de residus, la reforestació, l'organització d'hortos ecològics i la reutilització de llibres de text són algunes de les activitats que han dut a terme els centres guardonats.

El programa de Centres Ecoambientals està adreçat a tots els centres d'educació infantil, primària, secundària, educació especial i d'adults que tenen projectes d'ambientalització en funcionament o que tenen intenció d'elaborar aquest tipus de programa.

Dades de participació en el programa a les Illes Balears

Curs 2004-2005	65 centres
Curs 2005-2006	115 centres
Curs 2006-2007	155 centres
Curs 2007-2008	188 centres

CONCESSIÓ GUARDÓ

- 1-CEE PINYOL VERMELL
- 2-CEI ITACA
- 3-COLLÈGE FRANÇAIS
- 4-CP BARTOMEU ORDINES
- 5-CP ESCOLA NOVA
- 6-CP JAFUDÀ CRESQUES
- 7-CP MESTRE GUILLEMET
- 8-CP REI JAUME III
- 9-IES ARXIDUC LLUÍS SALVADOR

- 10-IES BERENGUER D'ANOIA
- 11-IES FELANITX
- 12-IES GUILLEM C. DE COLONYA
- 13-IES JOSEP F. I TRIAS
- 14-IES L. GARCIA I FONT
- 15-IES PUIG DE SA FONT
- 16-IES S'ARENAL
- 17-SANT VICENT DE PAÚL (INCA)
- 18-VERGE DE MONTI-SION

RENOVACIÓ GUARDÓ

- 1-CEE MATER MISERICORDIAE
- 2-CP GABRIEL ALZAMORA
- 3-CP MESTRE GUILLEM GALMÈS
- 4-CP PERE CERDÀ
- 5-CP PONENT
- 6-CP SON ANGLADA
- 7-CP SON PISÀ
- 8-CP VIALFÀS
- 9-EEI ANTONI MAURA
- 10-IES BENDINAT
- 11-IES CALVIÀ
- 12-IES CAPDEPERA
- 13-IES NA CAMEL·LA
- 14-IES RAMON LLULL
- 15-IES SANTA MARGALIDA
- 16-IES SON RULLAN
- 17-S FRANCESC D'ASSÍS MANACOR

Conselleria de Medi Ambient

Notes de Sant Llorenç

Ramon Rosselló

El mes de novembre de 1348: Bernat Castelló, de Manacor, reconeix que Joan Seva, batle de la vila, lloctinent del procurador reial a Manacor i a Bellver, li ha pagar 18

lliures que és el seu lloguer i del seu missatge Pere Rosselló i dues bísties, de recollir els blats i altres rèdits de Manacor i Bellver.

Bartomeu Santceloni reconeix que dit batle Joan Seva li ha pagat 8 lliures, que és el lloguer del seu missatge i una bístia, per recol·lectar els blats reials.

Jaume Robiol, per les mateixes raons, ha rebut 20 sous per ell i la seva bístia.

Francesc Costa i un altre, reconeixen haver rebut 30 sous per haver empallat les sitges on foren posats els blats reials de Manacor i Bellver.

Guillem Colomer, de Bellver, nomena procurador el seu gendre Pere des Colombars, d'Artà, perquè vengui una esclava grega, anomenada Andrevà, pel preu que li semblarà millor, i signar la corresponent escriptura. (ACM, notari Francesc Batle, núm. 14.565 s. f.)

Dia 9 de juny de 1349, els procuradors reials de Mallorca anoten que han rebut 1 lliura, 12 sous d'Antoni Comelles, ciutadà, "*al qual establím alcunes coves e citges ab alcunes figueres, les quals coses són en la parròquia de Belver, les quals foren de Johan Binimelis, d'en Guillem Gual, e d'en Guillem Font de la dita parròquia, los quals, les dites coses, possehién injustament per ço com entre aquells fo feta divisió de les dites coses sens presentació de fadiga e sens paga de loysme, per la qual cosa foren, per sentència, les dites coses adjudicades al fisch*". Ara són entregades a dit Comelles a canvi de fer cens anual de 4 morabetins. (ARM RP 1.111, f. 101)

Dia 13 de setembre de 1361, el rei Pere, atenent la suficiència i lleialtat

del notari Jaume de Seva, li concedeix l'escribania de la cort del batle de Manacor i de Bellver, amb els drets i salari acostumat. (ACA, reg. 1.421, f. 66v)

Dia 16 de febrer de 1368, Antoni de Comelles, ciutadà, exposa davant el governador, que l'any 1349, va adquirir dels procuradors reials, per via d'establiment, una possessió anomenada rafal del Pla, situada en el terme de Bellver, on hi ha coves, sitges i figueres, pagant entrada de 32 sous i cens anual de 4 morabetins, però ara el mestre racional li exigeix 20 lliures, 16 sous de cens passat, que segons el suplicant Comelles toca pagar els qui abans tenien la possessió, que eren: Guillem Font, Guillem Gual i Joan Binimelis. (ARM, Suplicacions 25, f. 264)

Dia 28 de setembre de 1369, Joan Cifre i sa muller Angelina venen a Pasqual Cirera la part que tenen a l'alqueria que fou de Martí Blanquer anomenada Lluamar, per preu de 64 lliures. Confronta amb l'alqueria de la Real i la tenència de Guillem Lull. (ARM ECR 432, f. 60)

Dia 11 de març de 1373, el governador comunica al batle de Bellver el fet exposat per Francesc Puculliol, jurat del lloc, dient que fa dos anys els jurats elegiren síndics i procuradors Bernat Bell-lloc i Joan Cifre. Pocs dies després, aquests, sense la voluntat de la majoria del consell, elegiren procurador en lloc seu Llorenç de Pardines, el qual, en comptes de fer les proccures pròpies de la parròquia de Bellver, féu les seves personals, i "*féu denunciació denant l'oficial de Mallorques contra lo rector de la dita parròquia de Bellveher, inimich seu, lo qual per son poder perseguí*". Ha fet despeses que ara vol i pretèn que les paguin els jurats, però aquests no ho consenten. (ARM AH 39, f. 66v)

Dia 4 de maig de 1381, Llorenç de Pardines, ciutadà de Mallorca, (senyor de Son Vives) col·loca en matrimoni amb Guillem Oliver, mercader, la seva filla Eliscenda i de sa muller Agneta (filla del cavaller Pere Onís), i aporta dot de 1.500 lliures; el nuvi fa augment i afegeix 125 lliures al dot. (ARM, notari

Nicolau Cases C-18, f. 185v)

Dia 16 de març de 1392, el procurador reial de Mallorca paga 16 sous a un portador de lletres tramès a les parròquies de Manacor, Bellver i Artà, manant als batles que prenguin alguns homes acusats dels avalots (contra els jueus del Call de Ciutat). (ARM RP 3.460, f. 81)

Dia 2 d'octubre de 1392, el rei Joan comunica al procurador reial de Mallorca, el cas de Joan Portell, ciutadà, el qual té en el terme de Bellver una cavalleria que fou de Berenguer d'Olms, sots alou reial, la qual és estada posada a l'encant públic diverses vegades i ningú no hi diu cap preu perquè segons una ordinació, les cavalleries no poden esser adquirides si no és per cavallers, homes de paratge o de privilegi militar; i d'aquesta manera no es ven en perjui de dit Portell. El rei concedeix llicència perquè qualsevol persona pugui comprar aquesta cavalleria, excepte clergues, religiosos o sants. Fou llegida, a instància d'Arnau Sureda, de Manacor. (ARM RP 35, f. 107)

Dia 6 de febrer de 1398, el governador Hug d'Anglesola comunica al batle de Manacor, que ha manat sobreseure l'execució feta pel batle contra Guillem Bagur de Bellver per raó de 56 sous en què fou taxat "*per los jurats e prohòmens de Bellver ans que fos feta unió de les dites parròquies, per negocis tocants la parròquia de Bellver*". (ACA reg. 2.357, f. 86v)

Dia 26 de febrer de 1421, Miquel Verger, de les Planes, i Pere Cabrer, habitants del terme de Bellver, venen a Esteve Genovès, sastre ciutadà, 5 quintars de llana de les ovelles del present any, per preu de 21 lliures, 5 sous a raó de 85 sous el quintar. Entregaran la llana el temps de tondre, neta de cagolles i altres impureses. (ARM, notari Genís Mianes M-110, f. 40v)

El mes de setembre de 1432, Jaume Vives i la seva dona Francesca venen a Guillem Bramona, mercader, 20 quintars de llana de les seves ovelles (Son Vives), a raó de 4 lliures, 7 sous el quintar. (ARM, notari Antoni Contestí C-60, f. 214)

Geografia i llegenda: Jaume I en la memòria popular

Consell de
Mallorca

Any Rei Jaume I

Cada comunitat, cada religió, cada país, necessita dels seus propis mites. Són els referents culturals que tipifiquen la ideologia, els valors o les creences que els conformen, l'herència cultural dels avantpassats que es vol transmetre a les noves generacions. És en aquest context on hem de situar la figura de l'heroi èpic. Es tracta d'un protagonista, generalment masculí, que a través de les seves gestes ha contribuït a conformar les característiques, les essències -i sovint també les fronteres- del seu poble. En el cas de les terres de parla catalana és indubtable que l'heroi èpic de més alçada -compartit i reconegut per tots- és el rei En Jaume I, encertadament anomenat el Conqueridor, el nostre heroi fundacional. M'ha semblat interessant estudiar la figura del rei a partir del seu corpus llegendari, que és ample, ric i divers. A través de les llegendes, és a dir de la pervivència en la memòria col·lectiva, podem copsar quin és el model d'heroi que dibuixa el nostre poble. Joan Amades, en la seva obra monumental titulada Folklore de Catalunya, aplega sota l'epígraf de "Jaume I el Conqueridor" prop de vuitanta històries referides al monarca que provenen de fons orals i escrites, cultes i populars. Ramona Violant, a partir del recull d'Amades, ha classificat les llegendes i n'ha fet una distribució temàtica i cronològica, que abraça des del naixement fins a la mort del rei. L'autora agrupa els relats en sis grans apartats: els primers anys, la campanya de Mallorca, la campanya de València, el rei i els seus súbdits, el rei i els afers públics i els darrers anys.

En aquest article ens centrarem en els quatre punts territorials essencials en la biografia del monarca: la Catalunya Nord, les terres del Principat -especialment Barcelona i Poblet-, Mallorca i València. De cada un d'aquests indrets destacarem algunes de les llegendes més notables, sempre a partir de la versió de Joan Amades.

Llegendes de la Catalunya Nord

L'engendrament gairebé miraculós de Jaume I succeí al castell de Miravalls, on el rei Pere el Catòlic -mentre pensava que es trobava amb una amant- tingué relacions amb la seva esposa legítima, Maria de Montpeller. La naixença de Jaume I a la ciutat de Montpeller estigué envoltada de bons auguris i fins i tot l'elecció del nom que duria l'infant va ser feta mitjançant un ritus religiós de ressonàncies màgiques, tot encenent dotze candeles iguals amb el nom dels dotze apòstols. La que durà més temps va ser la que duia el nom de Jaume, potser una premonició de la llarga vida del rei.

La llegenda iniciàtica que enceta el regnat de Jaume I és la del somni premonitori sota el Pi de les Tres Branques, quan Jaume -de camí cap a Barcelona- somnià que seria rei de tres regnats, cosa que s'acomplí en conquerir les Balears i València.

Llegendes de la Conquesta de Mallorca

Són moltes i diverses. Destacaríem les del setge a la Madina Mayurqa, on tro-

bem les estratagemes per vèncer la resistència dels sarraïns, les de les lluites per apoderar-se dels castells de l'interior -especialment el d'Alaró i el de Santueri- en les quals es remarca la manca de seny dels sarraïns, les diverses "potades" del poderós cavall del rei sobre les roques d'alguns indrets de l'illa i les que parlen de tresors enterrats pels musulmans amb l'esperança d'algun dia poder tornar a Mallorca, com la del Puig de na Fàtima, filla de l'últim valí, anomenat Abu Yhaia. També la bella llegenda de l'alliberament del pare -situada a Sa Gruta, una possessió del terme de Manacor-, que té el seu origen en antics romanços de Bernardo del Carpio o les que consideren el cos del rei com un talismà que ens salvaguarda de posteriors invasions.

Llegendes de Catalunya

Una gran quantitat de llegendes se situen a terres catalanes, especialment en els seus castells (Montcada, Cardona, Orpí, Cervelló, Llordà, Toscar, Verdú, Bagà, etc.). Tanmateix, hi ha dos indrets que destaquen especialment per la seva presència en el llegendari: la ciutat de Barcelona i el monestir de Poblet, on el rei volgué ser enterrat. A Barcelona cal destacar les portes de l'antiga ciutat muradada, la Plaça Reial, el Saló del Tinell, la Seu, el Palau de Valldaura, el Call, la Plaça de la Llana i la del Vi, el barri de la Ribera i el Convent dels Dominics. Generalment, es tracta de llegendes que parlen de la vida quotidiana del rei i els seus afers: dictar lleis (les Ordinacions de la Mar), impartir justícia

(per exemple a la llegenda de les donzelles deshonrades per un dels seus cavallers), crear institucions (el Consell de Cent), etc. Moltes altres tracten de la relació amb els súbdits -els cavallers i prohoms, els menestrals, els pagesos, els captaires, etc.-. Generalment el rei és just i assenyat, però a voltes pot ser cruel -com quan féu tallar la llengua al bisbe per haver revelat un secret de confessió- o ingenu, com a la llegenda de la sopa d'all, quan el rei creu que el carboner fa millor la sopa d'all que no el seu cuiner, sense tenir en compte la gana que tenia el dia que la tastà.

A Poblet també hi ha un nucli important de llegendes, en les quals el paper de protagonista no sol recaure en el rei, sinó en els monjos. Així, destacaríem la de l'abat de Poblet enviat com a ambaixador a la Xina, la dels dos frares encuriosits per veure la bellesa de la reina, la de l'abat orgullós que volia saber si a

les cerimònies religioses el rei li prendria protagonisme o la de la falsa notícia de la mort del rei, que els monjos es negaren a transmetre.

Llegendes de València

Les llegendes referides a la Conquesta de València també són nombroses i en molts casos semblants a les mallorquines. Essencialment les podríem agrupar entorn de dos nuclis, les que parlen de les batalles i els enfrontaments amb els sarraïns i les que tracten del repoblament del territori per gent catalana. Entre les primeres hi ha una gran presència d'elements vinculats al cristianisme, entre les que destacarem la que parla de l'ajuda de Sant Jordi per prendre la ciutat -tal com també es conta de Palma- o la de les Sagrades Formes que suaren sang davant l'atac dels sarraïns a l'església. Referides a la repoblació,

cal remarcar la de les cent donzelles - la majoria d'elles nadiues d'Ulldemolins, a Tarragona- a les quals el rei dóna la dot per tal que es casessin amb catalans i s'establissin a València.

Voldria acabar aquestes línies convidant-vos a llegir aquest ample i ric conjunt d'històries protagonitzades pel Conqueridor. Hi trobareu una visió ingènua i alhora complexa, intencionada i tanmateix espontània, que perfila amb saviesa i gràcia, enginy i devoció, la figura del nostre heroi nacional. Retrobar un heroi nostrat és necessari avui més que mai, quan els models que els mitjans de comunicació suggereixen als nostres infants i joves són tots d'importació, estereotipats i forans, mancats d'arrels i de tradició.

Caterina Valriu

Universitat de les Illes Balears

Inauguració de l'escola d'educació infantil na Pol, a Sa Coma

Aquesta escola d'educació infantil de primer cicle ha estat construïda gràcies al cofinançament del Consell de Mallorca, a través del Pla d'Obres i Serveis, que ha aportat un 41'6% i l'Ajuntament de Sant Llorenç, amb una aportació del 58'4%. El cost total de les obres ha estat de 907.949'26 •

L'Escola per a nins i nines de 0 a 3 anys ha estat dissenyada baix la filosofia educativa d'un espai diàfan, que sigui apte per a l'ensenyament primerenc i pensat, sobretot, pel benestar dels nins i nines.

L'edifici ha estat construït seguint els criteris de sostenibilitat, llum natural, circulació d'aire natural en lloc d'aire acondicionat i també s'ha realitzada adaptada al nou decret que marca la Conselleria d'Educació quant a centres educatius.

Té una superfície d'uns 550 m², distribuïts en 4 aules que cada una disposa de zona educativa, zona per dormir i descansar i zona de bany annex, a més l'aula de psicomotricitat, amb un bany adaptat a persones amb mobilitat reduïda.

Aquest nou edifici completa la xarxa d'equipaments educatius del municipi, que des de fa molts d'anys aposta per oferir als escolars del terme una educació pública de qualitat. El nombre d'escolaritzats del municipi actualment és d'uns 1500 alumnes, que estan distribuïts entre Sant Llorenç, Sa Coma i Son Carrió, dels quals n'hi ha uns 365 d'ESO i batxiller, que s'han de desplaçar a altres municipis per poder cursar els estudis secundaris, ja que el municipi no compta amb institut.

Queda pendent per completar el mapa d'equipaments l'ampliació de l'escola Mestre Guillem Galmés, de Sant Llorenç, amb un nou edifici per acollir el segon cicle d'educació infantil, un projecte finançat per la Conselleria d'Educació. També hi manca l'ampliació de dues aules per a educació infantil de primer cicle a Son Carrió, que quedarà en un edifici amb tota l'etapa d'educació infantil 0-6.

Distribució dels alumnes d'infantil i primària del municipi de Sant Llorenç:

	Sant Llorenç	Son Carrió	Sa Coma
Escoles	73	30	54
Infantil 3-6	104	34	80
Primària	210	48	146

Francesca Ramon Torres

De passeig

Durant aquestes darreres setmanes l'alumnat i els mestres del distints cicles de l'escola ens hem passejat amb la intenció de veure moltes coses i de passar-ho bé.

Un grupet (*) de 6è també ens hem passejat per distintes aules demanant que ens contassin coses de les sortides que han fet.

* Per saber que havien fet a **Educació Infantil**, hem anat a veure els més grandets, els de cinc anys que, ajudats per les seves mestres, ens han contat tot això:

-Vàrem anar pel poble a fer voltes, vàrem berenar i jugàrem una estona.
-Vàrem passar per l'Escola Nova, també vàrem anar al Pou Vell, a la Plaça de l'Ajuntament i després al parc i hi vàrem berenar. Al Pou Vell hi havia na Maria Enganxa, que ens va contar una història del gegant i de la geganta, al gegant li deien Jaume Belluguins i a la geganta Angelina Trebolina. També vàrem anar a la plaça de l'Església i ens varen dir que el campanar feia 33 metres. Després, quan tornàvem a l'escola, passàrem per un jardí que hi havia una grana, i diuen que, de nit, torna de veres.
-El que més ens va agradar va ser na Maria Enganxa i jugar al parc.

* Els nins i les nines de 1r A i n'Emilio també ens contaren moltes coses de la primera sortida del **Primer Cicle** d'aquest curs.

-Anàrem a l'aeroport a veure els avions i per estudiar aquest mitjà de transport.
-Vàrem fer una volta per l'aeroport i una hostessa ens va explicar com ho havíem de fer per anar de viatge. Vàrem veure un avió per dedins i també la cabina. Ens explicaren perquè serveixen els falcons que tenen allà: serveixen perquè els aucells no entrin dins els motors dels avions. També vàrem veure els controls i allà on es posen les maletes.

N'Antònia, na Maria i na Maria Cristina, de 1r B, ens explicaren el que més els va agradar.

-El millor va ser pujar a l'avió, allà vérem una pel·lícula de Donald i Pluto, molt divertida. I el més interessant de tot va

ser veure la cabina. Hi voldríem tornar! A més ens van donar gorres, un avionet, una plagueta, un bolígraf, un llapis i caramels.

* Els de **Segon Cicle** són els que més s'han passejat. Han anat al Gorg i a Sineu.

N'Aina i en Tomeu, de 3r B, ens conten com va anar:

-Hi vàrem anar dia 10 de novembre. Ens acompanyen en Miquel, na Sofia, en Pep Lluís, na Belén, na Polita, n'Antònia i na Joana.

-Hi havia un torrent amb aigua molt verda i canyes, ametllers, pins...

-Ho vàrem trobar molt hermos i divertit i el que més ens va agradar va ser la cova. Ens ho vàrem passar molt bé! I ens vàrem cansar molt de caminar!

N'Antònia, la mestra de 4t A, ens va explicar que l'objectiu de la sortida era conèixer millor el municipi i, concretament, saber el que era un gorg i quin era el recorregut del torrent.

En Lluc i n'Aina, de 4t A, ens parlen de l'anada a Sineu:

-Hi anàrem el dia 22 d'octubre, amb bus. A més dels tutors del cicle hi vengueren en Miquel i na Sofia. Vàrem aprendre perquè l'església estava separada del campanar. Visitàrem l'Ajuntament i vàrem veure la barcella que servia per mesurar oli i blat. Vàrem anar al mercat i el que més ens va agradar van ser els animals. Ens deixaven dur cinc euros i vàrem com-

prar molt. Hi havia de tot: polseres, xiquins per anar a dormir, pins, xuxes, monyeres... tot molt barat! Ens va agradar molt! I..., quan ja ens n'anàvem, va començar a ploure.

* Els de **Ter-**

cer Cicle caminàrem cap a la muntanya de Calicant. Un grup de 6è A ha fet aquest text per contar la seva eixida:

-El passat dia 6 de novembre els nins i nines del 3r cicle d' Educació Primària del CP Mestre Guillem Galmés visitàrem les muntanyes de Calicant, guiats per dos agents forestals i sis mestres, als quals agraïm la seva tasca.

-Una vegada que ens trobàrem en el cor de la muntanya, gaudírem de la gran panoràmica que es podia contemplar des d'allà dalt. A més a més, els monitors ens havien preparat una sèrie d'activitats que ens permeteren contactar amb la vegetació de la zona. Treballàrem plantes com la mata, el càrritx, l'olivera, el pi i l'estepa; també cercàrem flors com la d'estepa, la de card, etc.

-Mentre realitzàvem les proves del gimcana, trobàrem una pedra en la qual es podia observar l'empremta d'un fòssil d'un caragol.

-Dissortadament no disposam de cap fotografia de l'excursió. El que sí ens duquérem va ser un bon cansament de record.

* Finalment avui, 26 de novembre, hem anat **tots junts** i amb els companys de Sa Coma i Son Carrió a veure una obra de teatre: *La mar d'aventures*. Ha estat súperguai!

(*) **Alícia, Maria Antònia S, Mariana, Mercè, Pere i Rosa**

FONTANERIA

JOAN MIQUEL

C/ Verge Trobada, 46. - Mobil 636089861
07530 SANT LLORENÇ

...i, cada dia, un gra més

Full informatiu núm. 19 novembre 08

Tornem-hi!

* A principis de novembre, tres alumnes de l'escola varen anar a Palma a recollir el guardó que ens han donat les Conselleries de Medi Ambient i d'Educació i Cultura per la nostra feina a favor del medi ambient. Nosaltres n'estam ben contents i això ens anima a continuar treballant.

* Els darrers recomptes, de data 17 de novembre, són els següents:

-oli: 99 litres

-llaunes de beguda: 276 llaunes

-roba: 80 bosses

Agraïm la vostra col·laboració.

* Ja tenim tot l'hort pràcticament sembrat i, gràcies als dies que ha plogut i al compost que hi hem posat, tot va creixent ben aviat.

* S'acosta Nadal i per això feim els preparatius: el betlem, l'arbre i altres motius decoratius. Com cada any, ho volem fer amb materials de rebuig i, per això, demanam la vostra ajuda per recaptar tot el que necessitam i que vosaltres heu de tirar:

-rodets de cartró del paper de WC i del paper de cuina

-papers de propaganda comercial

-revistes

-palanganetes de "suro"

-bosses de plàstic amb anses (si és possible, no massa arrugades)

A un lloc determinat de l'escola, col·locarem uns recipients per dipositar aquests materials.

Procurarem posar-mos-hi el més aviat possible i... ja veurem el que serà!

Moltes gràcies i fins al mes que ve.

Alumnat de 6è nivell
CP Mestre Guillem Galmés

Demografia i societat

NAIXEMENTS

* Dia 20 d'octubre va néixer a Sant Llorenç na Khadija Ikkene, filla de n'El Batoul i n'Oukacha. Enhorabona.

* Dia 21 d'octubre, a Sa Coma, va néixer n'Alexis Grados Pascual, fill d'en Ramon i na Margalida. Salut.

* El 24 d'octubre en Mimon i na Zoulileha El Miri varen tenir un fill llorenç i li posaren per nom Hind. Salut.

* Dia 29 va néixer a Cala Millor na Samara Torres Vargas, filla d'en Nicolás i na Natalia. Enhorabona.

* El 2 de novembre va néixer a Son Carrió n'Aitor Okaa Cigala, fill d'en Luis Antonio i na Raquel. Salut.

* Dia 11 de novembre en José Antonio Muñoz i na Juana Maria Cobo tengueren un fill i li posaren per nom Carles. La nostra enhorabona.

* El 16 de novembre, a Sa Coma, va néixer na Noemi Navarro Sánchez, filla d'en José Maria i na Victoria. Salut.

DEFUNCIONS

* Dia 21 d'octubre va morir a Sant Llorenç en Miquel Estarellas Planisi, a l'edat de 79 anys. Descansi en pau.

* El 24 d'octubre va acabar la seva vida n'Úrsula Cabrer Miquel, que vivia per S'Illot. Tenia 76 anys. Al cel sia.

* Dia 5 de novembre va morir n'Antoni Riera Santandreu, un llorenç de 88 anys que vivia al carrer del Xaragall. Descansi en pau.

* El dia 6 de novembre va acabar la seva vida na Margalida Rosselló Sureda, una llorencina de 86 anys que vivia a Ciutat. Descansi en pau.

* El 10 de novembre va morir a Sant Llorenç n'Aina Melis Vives. Que la vegem en el cel.

* El dia 16 de novembre va entregar l'ànima a Déu n'Antoni Josep Pont Femenies, un llorenç de 93 anys que vivia a Capdepera. Abans feia de selleter. Descansi en pau.

* Dia 28 d'octubre va morir a Cala Millor n'Ernst Stenner, de nacionalitat alemanys, als 86 anys d'edat. Descansi en pau.

* El 3 de novembre va acabar la seva vida a Sa Coma en En Fernando Valero Pérez, de 81 anys. Al cel sia.

NOCES

* El dia 27 d'octubre es varen casar en Pere Mesquida Fuster, de Manacor i na Ilona Wenserska, polonesa. Salut.

* Dia 5 de novembre feren l'esclafit en Francisco Carracedo Cespedosa, de Còrdova i na Ulrike Saretzki, alemanya. Enhorabona.

* Dia 7 de novembre es casaren en Jones Kofi-Darko, natural de Ghana i na Maria del Carme Caballero Jiménez, de Càceres. La nostra enhorabona.

* El 17 de novembre es casaren n'Alberto Punzano Punzano, de Jaén i na Maria Pascual Rubio, de Burgos. Salut.

NOTA

Si qualcú vol publicar alguna notícia sobre esdeveniments socials, noces d'argent, aniversaris... en aquesta secció ho pot comunicar a

Bel Nicolau i Aina Simonet

Puntualització

Voldria fer una puntualització al meu escrit aparegut el mes passat en aquesta mateixa revista. Des de l'Associació de Comerciants de Sant Llorenç m'han comentat que si la guia pareixia "incompleta" era perquè no tots els comerciants del poble pertanyen a l'associació; i que a l'hora d'elaborar-la n'hi va haver que o bé varen declinar la invitació o bé se'n varen desentendre. Queda, idò, feta la rectificació.

Joan Lull Vives

NOU TORNEIG DE TENNIS

Ja arriba Nadal i com cada any es posa en funcionament un nou torneig de tennis. I, a pesar que això ja es comenci a convertir en un hàbit, la participació no minva i enguany torna haver-hi quaranta-vuit participants, repartits en tres grups: A, B i C. Davant aquesta allau de gent, s'ha apostat per fer eliminatòries i no lligueta, decisió la qual des d'aquí aplaudim ja que entre tants de competidors, una sola pista i dies de vent i pluja, el torneig no hagués acabat mai. Ara bé, el que sí es troba a faltar és una prèvia que col·loqui cadascú allà on es mereix ja que, si no, es donen casos curiosos de jugadors col·locats en el grup B que són del nivell A i a la inversa. Ara per exemple em vénen al cap noms com en Toni Moragues, en Rafa Alonso o en *Pobossa*, enquadrats sorprenentment en el grup B no se sap ben bé per quin motiu. Des d'aquí consideram que el més net és que una prèvia decideixi on ha d'anar cadascú, no que vengui donat per la mà de Déu.

Però ja centrant-nos en l'aspecte purament esportiu, cal destacar que aquest

any s'ha rumorejat sobre la possible absència del guanyador de les darreres edicions del torneig, en Pedro *Trompes*, suposadament per incompatibilitat amb altres feines (la qual cosa sorprèn en un torneig d'horari tan flexible com aquest). Això hagués provocat que el gruix de candidats per fer-se amb el títol augmentàs: des del serverins (sobretot en Joan *de s'Oratge* o en Manzano) fins a en Paco Pastor (absent els darrers torneigs) o en *Xetxe* (que segons diuen travessa un bon moment). Però al final tot sembla haver estat això, un rumor, i a en Pedro li ha pogut la juguera. Com sempre el veurem vestit de curt perseguint pilotes impossibles. I la pregunta és: hi haurà algú que li pugui fer un poc d'ombra? Esperem que sí, pel bé del torneig.

Pel que fa al grup B, els favorits són aquells que he mencionat abans que haurien d'estar al grup A. És a dir en Moragues, en *Pobossa* i en Rafa Alonso. No obstant això, hauran de demostrar aquesta condició en els partits. A més, hi ha algunes novetats, dels quals tenc poca informació, que també poden donar la sorpresa.

Finalment, el grup C sí que està ple de novetats que són totalment una incògnita, per la qual cosa no gos aventurar possibles guanyadors.

I això és tot per ara. Després de Nadal (si tot va bé) ja us podré relatar com ha anat tot.

EI CARDASSAR SALVA ELS MOBLES

I és que l'equip s'estava atracant perillosament a la zona baixa de la taula, amb una sèrie de derrotes seguides. Però, per sort, la mà experta d'en Munar sembla que es comença a notar i, encara que sense floritures, el rumb pareix redreçar-se. Concretament, dues victòries (a casa

contra l'Independient i el Pla de na Tesa), dos empats (un al Moleter davant el Penya Arrabal i un a domicili contra la Unió), i una derrota (al camp del Gènova) han permès un petit respir i acomodar l'equip en la quinzena posició a quatre punts del descens. No obstant això, encara és prest per llançar les campanes al vol i el Cardassar s'haurà d'arromangar per mantenir-se a la zona temprada de la classificació (el vertader objectiu d'aquesta temporada).

Una de les claus és que l'equip es mostri segur a casa. I pel que sembla el tècnic ha aconseguit corregir aquest punt negre (dúiem quatre derrotes seguides al Moleter) i en els tres darrers partits ha obtingut dues victòries i un empat. El que encara li falta per arreglar és l'eficàcia golejadora ja que amb tretze gols som el tercer conjunt que menys gols porta a favor. I sense marcar, és difícil guanyar partits. La bona notícia és que encara hi ha molt de temps per endavant i tots aquest aspectes es poden corregir.

A CÓRRER PEL TOMIR

Ja dèiem el mes passat que els nostres "malalts" ens donarien més sorpreses i així ha estat. Ja avorrits de l'asfalt i les camades de Mallorca, anaren fins a Ciutadella a competir, i ara no se'ls ha ocorregut res més que anar a córrer per la muntanya. Concretament han elegit la pujada al Tomir, de 26 quilòmetres. Si a peu ja cansa, imaginau-vos corrents. Queda clar: són una caixa de sorpreses.

A pesar que la participació va ser més escassa que en altres ocasions, el nom dels llorencins també es va passejar per aquelles cotes. Els que millor quedaren foren:

51. Joan Gomila <i>Juanillo</i>	2:39:29
59. Jordi Maria <i>Minero</i>	2:43:16
105. Jose Roldan <i>Zinho</i>	3:12:23

Pau Quina

Comença un nou torneig de tennis amb 48 participants

El bot

El fil de la conversa

Tu tries!: cada persona sempre pren les decisions que vol prendre, tria la seva vida

Ho necessites?: no sempre necessitam tot allò que pensam que necessitam

Vols?: els fets de les persones a vegades s'allunyen de les aportacions de la ciència i, a més, no hi ha canvi sense resistències

Tot controlat?: A vegades les coses passen sense comptar-hi

El bot: Cal armar-se de coratge i saltar... és la primera passa per al canvi

Hesse^[1] assenyala: Cada persona solament té una vocació genuïna, trobar el camí cap a si mateix... la seva tasca és descobrir el propi destí –no un d'arbitrari- i viure'l totalment... tot el demés és existència hipotètica, evasió, fuga... A la difícil decisió de la recerca d'aquest camí, Jaworski l'anomena "traspassar el llinard" i el lliga al misteri i la força del compromís amb un mateix i amb els altres. Passar de la rutina del viure a la recerca del somni, traspassar el llinard, és un bot i, segons conta, no gens senzill: els meus companys es van sentir rebutjats i jo incomprès... havia madurat poc a poc distanciant-me del món habitual...

La recerca del camí cap a si mateix, o des d'una perspectiva més modesta, el desig d'assolir fites de millora personal segurament es pot plantejar també de forma escalonada i evolutiva. Potser resultarà un camí més dolç, però mai absent de ruptures i canvis; de fet "si no hi ha resistències no hi ha canvi"^[2], per tant sempre serà inevitable el bot, la passa, deixar coses enrere per envestir una nova situació.

Aquest bot, en els cursos i seminaris de millora personal, moltes vegades es presenta lligat al que podríem anomenar certes litúrgies laiques. Així, cercant el compromís davant els altres^[3] generalment es proposa treballar metes assolibles i mesurables, que se solen acom-

panyar d'estructures de seguiment per tal de superar, si més no, l'efímera transcendència dels desitjos de Cap d'Any. Sols uns exemples d'aquestes litúrgies: es poden anomenar, amb convenciment i veu ben alta, les metes que hom vol assolir i passar sobre una línia dibuixada a terra figurant que es deixa el passat per encarar el futur; també es poden escriure "coses de mi que no m'agraden" i que es volen superar i després destruir el paper amb força mostrant així de manera pública el desig de superar determinades coses... és, en definitiva, una manera de manifestar als altres el desig de ser diferent.

La necessitat del bot, del pas tot cercant camins de millora, malgrat avui no tinguem encara gaire consideració social (ja sabem que avui per avui el valor predominant es tenir per gastar més que els altres), és ben arrelat en la nostra cultura.

Recordem, si no "Això era i no era un rei que tenia tres fills... amb això decidiren partir a cercar la ventura."^[4] moltes de les nostres rondalles comencen així. També en els contes de l'altre cap de món la partida, deixar la casa, l'espai de comoditat i partir vers la recerca del desconegut és un dels missatges fonamentals^[5]

La majoria de cultures tenen, també, litúrgies iniciàtiques que representen un bot per a determinar les etapes de la vida. En el nostre cas la religió potser

ha anat suplantant ritus ancestrals: entre la primera i la segona infantesa hi ha la primera comunió, de la infantesa a la joventut hi ha la confirmació "que imprimeix caràcter" com el costum africà d'anar a caçar sols al bosc per primera vegada.

No solament es tracta de deixar la zona còmoda i partir. També rebem orientacions que ens poden portar a la recerca de l'aventura de la "cosa desconeguda". Tal és el cas de l'exemple del viatge d'Abraham envers la "terra promesa": l'aventura de trescar de forma persistent envers la recerca d'una utòpica i desconeguda meta.

També ens conviden al canvi les festes de Pasqua (=pas) i fins i tot les gastades festes de Cap d'Any carregades de cistelles farcides de desitjos i il·lusions.

I malgrat tot s'hi val força i enginy per decidir i iniciar la ruptura de rutines vitals.

Com sempre podem triar entre deixar-nos portar o agafar les regnes de la vida i en aquest últim cas entre un "ja m'està bé així" o un "vull millorar". La decisió i la feina, com sempre, és nostra. Per això, a vegades em deman, què vols fer?

(1) Citat per Jaworski.- "Sincronicidad. El camino interior hacia el liderazgo". Ed. Paidós Plural

(2) Itamar Rogowski.- "Máster en desarrollo organizacional y consultoria de procesos". Barcelona 2007-08

(3) Cal recordar que "els altres" sempre resulten fonamentals. A. Wallace a La Contra de La Vanguardia del 12/11 assenyala "buscar mi felicidad y mi seguridad como si yo fuera una isla es una estupidez"

(4) Format que, en diverses formes, es va repetint en els contes de l'"Aplec de rondalles Mallorquines" recollides per Mn. Antoni Mª Alcover.

(6) Vladimir Propp.- "La raíces históricas del cuento". Ed. Fundamentos.

Sa Capella blava (serra d'es pas d'en Bisquerra)

Diumenge, 26 d'octubre 2008

Partírem de Sant Llorenç des Cardassar amb la incertesa de la meteorologia que ens depararia el dia. Els xubasquers que portàvem no foren necessaris, ja que només plogué en el recorregut que férem dintre de l'autocar, a cobert, en el moment en què tots els presents ens disposàvem a cantar l'himne dels Trescadors, fet anecdòtic molt divertit per començar bé l'eixida.

El punt de partida fou la urbanització Es Guix, prop del Coll de Sa Batalla.

Amb la fresca característica de primeres hores del matí, començarem a pujar un significant pendent, sobretot tenint en compte que no havíem fet l'aturada per berenar.

Passàrem per una ermita, devora la qual hi ha una font anomenada "font de s' Ermita", on un raig d'aigua hi brollava corrent per una canaleta.

Ens aturam a un mirador, en el qual berenam contemplant unes belles panoràmiques :

A la llunyania, davant nostre el santuari de Lluc i a la seva esquerra podem entreveure el puig de Galileu i el puig de Massanella, on la boira ens dóna un to misteriós i alhora fascinant.

A mesura que anam caminant podem distingir, al fons, tota la serra des pas d'en Bisquerra, que és un massís de gran longitud que parteix els termes de

Selva, Escorca i Campanet; envoltat de les valls d'Alcanella i Alcanelleta, el torrent dels Picarols i el torrent de Coma freda. El punt més alt de la serra és la Capella Blava, d'uns 686 metres d'altura, i pretenem arribar-hi pel pas d'en Bisquerra.

En tot el recorregut hi trobam oliveres mil·lenàries que ens recorden la història dels nostres avantpassats, grandioses i amb unes formes sorprenents. També, degut a la humitat de la zona, hi trobam molts de bolets, com els "forts".

Creuam una barrera, quedant al nostre esquerre les cases d'Alcanella i Alcanelleta amb els seus antics camps de conreu. Tot seguit començam una forta pujada a través d'un gran alzinar en sentit diagonal esquerre. Hem d'anar alerta a no relliscar ja que el pendent està ple de fulles d'alzina i el terra està molt humit, degut a què els dies anteriors havia plogut amb abundància i fins i tot havien brollat les Fonts ufanes.

A la fi, arribam al tan nomenat "Pas d'en Bisquerra", que és un empinat pas que per facilitar la pujada hi ha instal·lat un fil d'acer, com si d'una escala es tractés. Particularment, pujar pel pas m'agradà molt; encara que una vegada vist de dalt no crec que digués el mateix si hagués de baixar-lo!

Ens dirigim, a continuació, al cim de la Serra: la Capella Blava. Una vegada a dalt de la cresta la boira no ens deixa veure clarament el paisatge; però ens imaginem el puig Tomir, la Cúcolla de Fartàritx, el puig de Sa Font... al voltant de nosaltres.

Arribam al pla de sa Bassa, on tal com el seu nom indica hi ha una bassa, que és una mostra de l'antic aprofitament d'aigua. I aquí mateix dinam, però no tenim molt de temps, ja que amb el canvi d'hora el dia és molt més curt.

Baixant fent ziga-zagues per un caminet molt estret de terra, anomenat coma Llarga, no podem perdre de vista el company de davant degut a l'abundant vegetació, sobretot ullastres i aritja. Al final del camí hi trobam una font i els més curiosos ens aturam a mirar-la; però no hi raja ni una gota d'aigua.

Travessam el torrent dels Picarols i

seguim vorejant una paret de pedra seca, passant per un portell molt curiós, ja que és tancat amb un somier de llit que fa de barrera. Creuam el jaç d'un segon torrent, el de Coma freda (dit també des Guix) que té el seu vessant a Alcúdia i no al litoral nord-oest, com la majoria de torrents de la Serra de Tramuntana.

El camí es va fent més ample i lleuger i alguns de nosaltres aprofitam per menjar arboces de les arboceres presents al costat d'aquest tram del camí.

Arribam a Binibona, poble de muntanya, petit i bell, que es caracteritza pel seu nombre d'hotels rurals.

Ja només ens queda 2 Km de camí asfaltat per ser a Caimari, que és el nostre punt d'arribada d'avui. Però, es fa un poc feixuc ja que les botes de muntanya i l'asfalt no són gaire compatibles.

Malgrat tot, el paisatge és bonic; a l'esquerra hi trobam gran extensions de cultiu, ametllers i garrovers en una superfície gairebé plana. A la nostra dreta hi divisam el terreny muntanyós típic de la Serra de Tramuntana.

Degut a aquesta varietat geogràfica que presenta Mallorca: penya-segats, torrents i barrancs, valls... fa que l'illa sigui tan petita i a la vegada tan gran, i que els excursionistes no ens cansem mai de trescar-la.

I com diu la cançó: Au Idò, Trescadors a trescar!!!

Manolo Romera

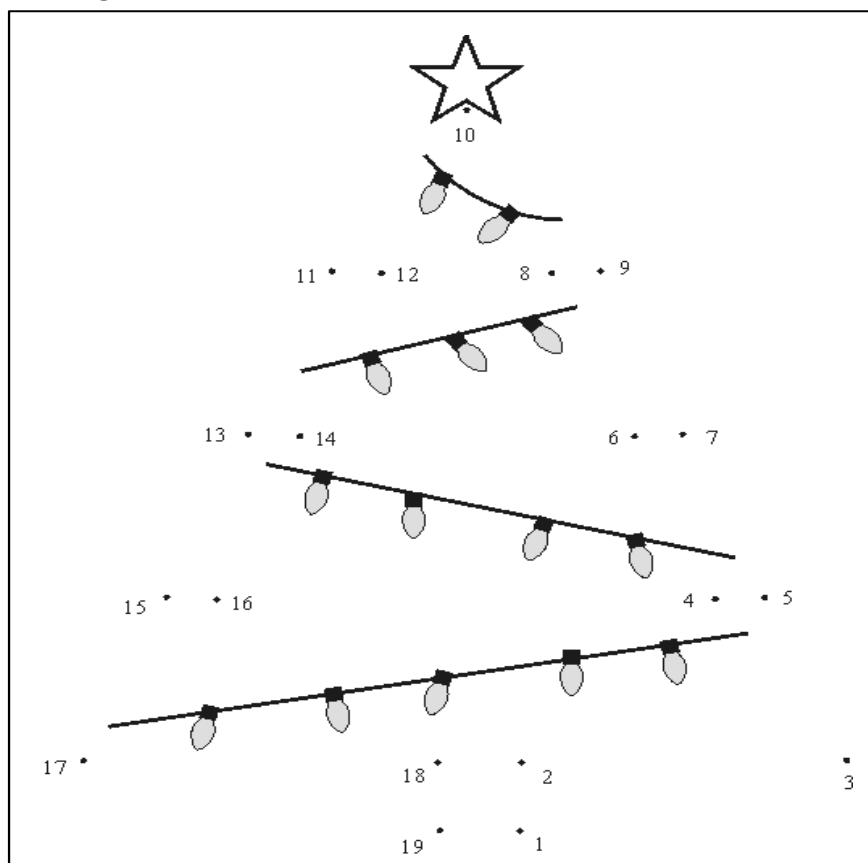

1.- Cerca les 7 diferències:

2.- Segueix els números i veuràs que és:

4.- Cerca el valor de cada símbol:

				→ 11
				→ ___
				→ ___
				→ ___
↓	↓	↓	↓	
8	___	___	12	

Solucions al número anterior

- 1.- Cerca els dos granots iguals:
El granot E i el C són iguals.
- 2.- Noms de bolets:
esclatasang, rovelló, gíngola,
picornell, cogoma, forta.
- 3.- Endevinalla:
El cementiri

3.- Endevinalla:

**Punxegut per totes bandes,
si em toques et pots fer mal.
M'estic ben quiet a les roques
remullant-me amb aigua i sal.**

Margalida Fiol

Heràclit i Parmènides

Crom el Nòrdic

HERÀCLIT

Premisses:

-La realitat està en constant canvi, i està formada per una varietat d'elements plurals.

-D'aquests elements de la realitat, n'hi ha de contraris entre ells.

Idees:

-Malgrat la realitat sembli un seguit de fets que no segueixen cap llei lògica, hom pot penetrar la lògica que contenen els sentits i arribar a la raó (el Logos). Així, la raó, el sentit universals no són varis sinó només un, l'únic possible. És per això que Heràclit diu que el Logos és "comú".

-Tot i això, els homes ignoren els coneixements "que tenen" sobre el Logos i actuen segons criteris personals i relatius (el qual és un error). Segons Heràclit la majoria ignoren el Logos (es neguen a conèixer-lo amb detall) i viuen vides "atzaroses". L'actitud aristocràtica i antipopulista d'Heràclit, en aquesta i d'altres actituds, es veu ben clara.

-Segons Heràclit, les coses contràries (dia i nit, fred i calor, felicitat i tristesa...) no és que s'exclouin entre elles (és a dir, que l'existència d'una negui l'existència d'altra), sinó que s'alternen i, en certa forma, es necessiten. "La identitat només és possible dins la contradicció"; o sigui, podríem dir que sense el moviment i l'alternança dels contraris no hi hauria la realitat. És com la metàfora de l'arc: l'arc no podria disparar fletxes sense, per un cantó, la ma que estirés la corda, i l'altre, l'arc que, contradient el moviment de la ma, provés de tirar la fletxa cap endavant.

-Per tant, el Logos no elimina d'una cosa el contrari sinó que el fa alternar. És fals que els contraris s'autoexclouin. Segons el pensador d'Efes, un contrari no és més que una etapa de la realitat, que tard o d'hora desapareixerà i serà substituïda pel seu contrari, tornant a aparèixer després i així cíclicament. Entre els contraris hi ha una harmonia, que està clarament determinada pel Logos (raó) universal (és a dir, en l'alternança dels contraris no hi ha mera sort i caprici,

sinó predeterminació). Ésser vol dir esdevenir-se, no hi ha ésser sense canvi.

-Segons Heràclit, la unitat de la naturalesa és el foc. El foc (element "sempre canviant") és la unitat de la que vénen i a la que retornaran totes les coses de l'univers. Així doncs, el foc és "el totxo" primari de l'univers, l'element formatiu al qual, al final, la matèria se n'acaba descomponent. (És possible, però, que el foc no fos només més que una metàfora per simbolitzar l'etern moviment de l'univers.)

Conclusions

-Per tant, l'univers és un tot en moviment constant, i aquest moviment és registrat des de sempre en el Logos. Per tant, en Heràclit el Tot és un ordre i no pas un desordre. També, com a conclusió, es podria posar que els homes, capbussats en el seu "desordre intern", necessiten retrobar l'harmonia en el Logos. També, la visió de l'home en Heràclit podria ser interpretada com a pessimista: l'home forma part d'un univers que està en constant moviment, que és un foc inestable, que tard o d'hora es cremarà en l'infinit, i que tot acabarà en les cendres (i en les cendres, teòricament, naixerà un nou univers, retornant al no-res anterior); no és una visió romàntica precisament. Aquesta visió pessimista pròpia d'alguns pensadors presocràtics influirà per exemple en la filosofia rebel·da de Nietzsche i els existencialistes.

Finalitat

El pensament d'Heràclit, format per frases aparentment contradictòries entre sí (només cal llegir alguns dels seus 190 fragments conservats), ha donat peu a diferents interpretacions possibles:

-Segons Protàgores, el pensament d'Heràclit és una forma d'escepticisme. Si els sentits capten imatges contradictòries i en constant canvi, de les quals cada persona treu diferents interpretacions ("de cada fet concret se'n poden extreure dues opinions diferents"), aleshores no hi ha una realitat fixa; o bé, si hi ha una realitat amb una llei universal fixa no la podem comprendre ni tampoc comunicar-la als altres. Així doncs, He-

ràclit podria ser el precursor de la tesi sofista que les teories humanes són, en el millor dels casos, convencions creïbles i fins útils, però mai dogmes innegables. Per tant, Heràclit seria un precursor del dubte escèptic. [Aquesta interpretació, però, xoca contra la llei d'Heràclit del Logos; Heràclit afirma les contradiccions del món sensible però els hi dona una harmonia en una llei universal; en canvi Protàgores i la sofística en general interpreten les contradiccions del món sensible com que el coneixement que se'n tregui d'ella és igualment fals, o almenys imperfecte, i fins que el món sensible no obeeix a cap llei científica ni divina]. Les finalitats pràctiques de l'escepticisme podrien ser el valor que té negar-se als dogmes i assolir la serenitat de l'ànima, per exemple.

-Segons la interpretació cristiana, el Logos d'Heràclit és "la voluntat del creador", o sigui, la paraula creadora. Especialment alguns com St. Joan veieren en el Logos una prova que Heràclit havia estat tractat injustament d'atèu pels seus contemporanis. El Logos no és més que una forma d'expressar la voluntat divina que s'expressa per sobre dels fenòmens. Per tant, Heràclit seria una forma de reexplicar la religió, especialment la cristiana i la forma de religiositat estoica.

-També hi ha, com hem mencionat, la "finalitat pessimista", amb tots els seus objectius pretesament útils: antireligiositat, crítica, activisme d'esquerres, pensament anti-especulatiu...

PARMÈNIDES

Nota: L'escola d'Elea fou formada per Xenòfanes, el mateix Parmènides, Zenó d'Elea i Melissos (per ordre cronològic).

Premisses

-Només existeix l'Ésser. El no-Ésser no pot existir de cap manera.

-Tot allò que és pensable és existent. Perquè si poguessim pensar alguna cosa que no existís, voldria dir que el no-Ésser pot tenir una representació material. (Afirma Parmènides que Pensar i Ésser són el mateix.)

Idees

-L'Ésser és increat i etern, immòbil, imutable, únic, continuu i homogeni (sense separacions intermèdies), limitat (i esfèric?).

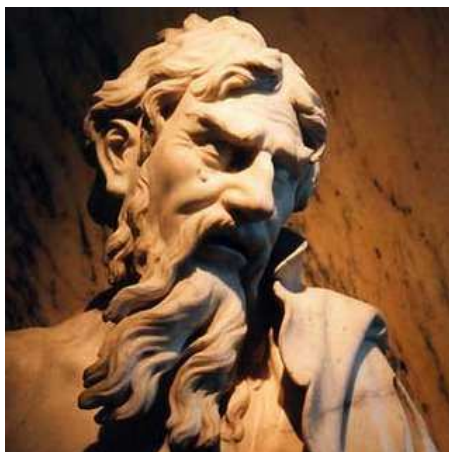
-Explicacions: Com que sempre hi ha hagut l'Ésser i sempre hi haurà només l'Ésser (en cas contrari, què hi hauria mentre no hi hagués l'Ésser? El no-Ésser no, perquè no existeix); Immòbil perquè no hi ha un segon ésser cap al qual moure's; Imutable perquè no hi ha un segon ésser pel qual canviar; Únic perquè només n'hi ha un (el no-Ésser no podria ser el segon Ésser); Continu i homogeni perquè si no ho fos dins d'ell hi hauria punts de no-Ésser, el qual no podria ser... En canvi, curiosament, Parmènides sembla tractar el seu ésser de material, no pas d'immaterial (i no el menciona tampoc mai com a diví).

-El tema de limitat i esfèric és més complex. Segons Parmènides l'ésser és perfecte, i per tant té un límit (en aquest punt, coincideix amb Pitàgores i la seva teoria dels límits). I considera que "l'esfera és l'ésser més perfecte", ja que el punt central té equidistants tots els del límit. Per tant, l'ésser és limitat i esfèric. En aquest sentit, un dels membres de l'escola d'Elea, Melissos, té una teoria contrària: l'Ésser no pot ser finit, perquè aleshores el limitaria el no-Ésser; per tant, l'Ésser és infinit.

Conclusions

-La negació més immediata de Parmènides són els sentits. Els sentits ens mostren canvi, pluralitat, creació i destrucció, mobilitat espacial, etc; tot això contrari a la raó, la qual, segons ell ens mostra un ésser compacte, homogeni i immòbil entre d'altres característiques. Per tal de defensar la seva ontologia radical (ontologia: teoria de l'ésser), nega tota la realitat sensible: la via dels sentits és completament enganyosa, falsa, aparença i falàcia. L'única via veritadera és la del raonament, la qual (afirma l'eleàtic) ens condueix a l'ésser únic i omni-existent.

-També nega les teories pitagòriques. Si el món està format per números, hi ha sempre un espai infinit entre els dos nombres (per exemple: imaginem el número 1; entre el número 1 hi ha el nú-

mero 0,1, el número 0,2... i entre el número 0,1 i 0,2 hi ha deu números més (0,011, 0,012...), i com que els nombres són infinits hi ha sempre un espai buit, malgrat aquest sigui "infinitament petit" entre els dos espais. Precisament Parmènides, en afirmar l'ésser absolutament compacte ("només hi ha el número Ésser, només hi ha l'U", podria haver afirmat Parmènides irònicament per entendre'ns) nega les teories de Pitàgores, les quals sí afirmen la pluralitat i la discontinuïtat de l'ésser.

-Zenó, amb les seves apories contra el moviment, que ara no explicarem (recordem breument la teoria de "l'home no pot enganxar mai la tortuga si corre rera ella, si la tortuga mai es para") és "una conclusió" de Parmènides. Precisament les teories de Zenó anaven en defensa de la tesis de la unitat de l'ésser i en contra de l'afirmació de l'existència del moviment (tot i que les poques tesis ("apories") que hem conservat de Zenó només parlen d'aquest segon aspecte).

Finalitat

La doctrina de Parmènides (la central en l'escola d'Elea, per sobre sense dubte dels esbossos del seu mestre Xenòfan), tan paradòxica, porta algunes finalitats. Entre elles:

-Per a escèptics i sofistes, sobretot, el seu pensament és un simbolisme utilitzable per a defensar les seves tesis de negació de la veritat. En una paraula, si per a Parmènides i l'escola d'Elea només existeix l'U, per a sofistes i escèptics no existeix res. Precisament algunes de les tesis escèptiques de l'escola de Megara es volgueren basar en Parmènides

i els seus arguments "lògics". I no és per res que quan l'escèptic Timó, en defensa de les tesis pirròniques, atacés la majoria d'arguments de les escoles filosòfiques, respectés en canvi les teories de Parmènides.

-Per a Plató, en canvi, aquests arguments sobre la unitat de l'ésser li valgueren suport històric per a les seves teories sobre la unitat de l'ésser. [Precisament Plató fa aparèixer Parmènides com a protagonista d'un dels seus diàlegs qui deixa en ridícul un Sòcrates jove que no aconsegueix demostrar-li ni la realitat del moviment ni tampoc quina és exactament la correspondència entre les entitats metafísiques (idees) i les reals (matèria), si bé aquí no aprofundirem en aquest diàleg]. Com que Plató afirmava l'existència d'un element immaterial i transcendent (al que anomenà idees, tot i que, a diferència de Parmènides, afirmava la pluralitat de l'ésser, doncs les idees eren "l'Ésser partit a trossos", es pot dir), aleshores les teories de Parmènides, fins certa mesura, li anaven com anell al dit. Es podria dir que Plató va ser el primer a donar una estructura i una correspondència amb la realitat empírica de la qual l'ésser immòbil i aïllat de Parmènides no tenia.

-Per als místics d'algunes religions, i per als neoplatònics, Parmènides és, almenys indirectament, un signe per a la contemplació mística. Si el camí dels sentits, "de la carnalitat", de la realitat és un camí fals, aleshores el camí cap a l'U és la mística (moltes filosofies de tendència neoplatònica han identificat la divinitat amb l'U, és a dir, amb una unitat similiar a la seva). Rebutja les dades dels sentits per arribar al coneixement de la raó per motius epistemològics, mentre que els místics rebutgen les dades dels sentits que no els interessin (sensualitat, plaers carnals, emotivitat, ira...) per arribar a la contemplació mística. El seu paral·lelisme amb els pensadors místics, tant en continguts com en forma com en objectius, és evident.

He deixat clar, em penso, que Heràclit i Parmènides han deixat un rastre en la filosofia del seu temps i les seves filosofies tenien (i/o tenen) interessants punts d'aplicació.

Paperassa

Pau Quina

Introducció

Ja que és Nadal i la gent té més temps per a llegir, he decidit publicar a la revista el meu relat *Paperassa*, que el Diari de Balears va posar en la seva col·lecció *Antologia de joves*

escriptors illencs, la qual recoman i de la qual estic orgullós d'haver participat. Per tots aquells que no varen tenir l'oportunitat de llegir-lo pels motius que siguin, us deix a la vostra disposició el conte. Però abans d'endinsar-nos en el text, voldria explicar-vos dues cosetes. La primera és l'origen del relat: el que cont és veritat i està basat en la meua experiència quan fa uns anys vaig anar a renovar-me el carnet de conduir, però exagerat un poquet perquè tinguí més atractiu literari. Com comprovareu, *Paperassa* és una crítica feroça a això que odio tant que s'anomena "burocràcia", la qual tots (des del més pobre fins al més ric) hem sofert. I no satisfet amb aquest relat, encara vaig plantejar el mateix tema en el curtmetratge *El paquet*, el qual podríem dir que complementa aquest conte. Finalment, també vull avançar-vos que he escrit l'obra amb un català bastant dialectal ("llorenci" perquè ens entenguem). Ho he fet no perquè estigui en contra de l'estàndard (Déu me'n salvi) sinó que per sentit literari: el narrador és el protagonista i volia que les seves paraules reflectissin la seva parla per així fer la història més realista i propera.

Res més. Esper que gaudiu del relat i que passeu bones festes.

Relat

És un dia calorós d'estiu. Brollo suor per tot el cos i noto com l'aire de la ciutat, pesat i xafogós, se m'infiltra en els ossos i em provoca una vessa absoluta. Tampoc m'ajuda el fet que, a ple sol, dugui esperant un quart d'hora l'autobús de línia. Definitivament, dies així un anyora l'aire fresc del seu poble.

Però a la fi arriba l'esperat autobús.

El conductor, un impecable home d'acer amb ulleres de sol a la manera de Beverly Hills, s'atura da manera brusca davant mi i obre les portes. Quan hi pujo i compro el tiquet, no em saluda. De fet, ni tan sols s'immuta. Senzillament es limita a cobrar-me sense canviar ni una facció de la seva cara.

Ja a dins, intento agafar un bon lloc per fer el trajecte, però començo a rebre empentes i colzades dels meus companys de viatge que lluiten de manera depravada pel mateix objectiu. Deu ser la famosa urbanitat de què tant se sent parlar. Al final, per no barallar-me amb ningú, quedo dret a la part davantera del vehicle.

Durant el viatge espero que algú baixi en una parada per ocupar el seu lloc, però el problema és que la resta de passatgers que estan drets han pensat el mateix que jo i cada vegada que algú fa menció d'aixecar-se s'abalancen sobre el seient lliure. Davant d'aquesta situació, renuncio al descans i adopto una actitud passiva. Ja arribaré. Però no em fa falta esperar gaire, ja que, uns minuts després, el bus s'atura a la parada de plaça Espanya i hi baixa un gran nombre de persones. Això em permet reposar les anques en un seient i relaxar-me un poc. I tanta sort, perquè entre els embossos de cada carrer i els semàfors en vermell, el camí es fa lent i pesat.

A les onze menys quart arribo al meu destí, la central de Trànsit -perdó, de Tràfic- i és quan em demano quina diferència hi ha entre anar-hi a peu o en bus ja que entre semàfors, embossos i esperes, tardes més o manco el mateix. Arribo a la conclusió que l'única diferència és exclusivament física. Perquè temps, el que és temps, se'n guanya ben poc.

Entro a l'oficina i la primera cosa que veig és una cua immensa, d'aquestes que et tiren la moral al terra. No és d'estranyar que hi hagi tants de cotxes a les carreteres mallorquines. Amb tants conductors potencials... Però sense cap altra opció em col·loco a la cua i espero. I vaja si espero. Atrapat allà enmig, els minuts, els segons i, fins i tot, les cen-

tèsimes no passen. I no només per a mi. La resta de la gent està intranquil·la i no deixa de queixar-se de com s'entreden les persones que són ateses. Allò més curiós és que quan arriba el seu torn, en una autèntica mostra de mimetisme, fan exactament el mateix. No demanen una cosa, en demanen deu i per més inri els van sorgint dubtes i més dubtes nous.

Però finalment la meua paciència obté premi i arriba el meu torn.

- Bon dia. Venc a renovar el carnet de conduir -explico mostrant la meua millor cara.

La dependenta, sense ni tan sols alçar el cap ni molt menys mirar-me als ulls, em dóna un paper.

- Aquí hi ha les instruccions de tot el que ha de dur. Quan ho tenguí tot, vagi a la finestreta número dos.

Quedo totalment petrificat al meu lloc. Tot això no m'ho podrien haver dit per telèfon i així almenys no hauria perdut una hora fent cua?

- Si no vol res més senyor, li agrairia que deixàs passar la pròxima persona.

Aquesta vegada sí que m'ha xerrat mirant-me directament als ulls, però ho ha fet per damunt de les ulleres amb una arrogància més que evident. Això m'irrita bastant, però si m'enfado tenc poc a guanyar i molt a perdre, així que torno adoptar una actitud passiva, guardant-me la ràbia a dins.

Ja més calmat, llegeixo el full amb la resignació de qui sap que no pot escapar d'aquell tràmit. M'exigeixen: una sol·licitud emplenada amb totes les meves dades personals, una fotocòpia del carnet d'identitat i una fotografia de mida carnet. Quasi res. A més, ja són les dotze del migdia i aquesta gent tanca a les dues. Conclusió: he d'anar a escarada, sense perdre ni un segon.

El primer que faig és intentar travessar el carrer, la qual cosa dita així sembla molt fàcil i anecdòtica, però no us podeu imaginar el temps que tarden a posar-se en verd aquests semàfors manuals quan un frisa. "Pulse el botón" diu l'etiqueta i ja pots pitjar ja... Però a la fi s'hi posa i em dirigeixo a tota velocitat a la primera fotocopisteria que tro-

bo. Allà demano que em facin la fotocòpia del carnet i que em deixin un bolígraf per emplenar la sol·licitud. Després pago els cèntims corresponents i surto d'allà sense quasi acomiadar-me.

Ara ja només em falta la fotografia mida carnet. Poso el meu radar en marxa i intento localitzar una màquina o una tenda on pugui fer-me-la. Resultat: bars, bars i més bars. Conseqüentment opto pel pla b: la dialèctica del jovençà perdut que necessita ajuda. En menys de cinc minuts passen pel meu davant quatre individus potencialment aprofitables. A tots els demano amb el meu mallorquí més amable on puc fer-me una foto mida carnet. Tots em contesten de la mateixa manera:

- Ho sento molt. No ho sé.

Lluny de donar-me per vençut, deci-deixo treure la cartera i desferrar la meva foto del carnet de la biblioteca, que realment és una simple fotocòpia plastificada. Però "més val tort que mort", com sol dir el meu padrí. Que punyetes, tenguessin aquestes coses burocràtiques més ben preparades i controlades. No és possible que hagi de perdre tot un matí per renovar un carnet. Com si un servidor no tingués res més a fer.

Ja amb tota la paperassa a punt, torno a la central de Trànsit -perdó una altra vegada, Tráfico- i començo a cercar la finestra número dos. No és una feina fàcil, entre tanta gent i tants passadissos. Finalment, la trobo amagada en un racó del segons pis. Allà, per variar, torna haver-hi cua, però ridícula si la comparo amb la d'abans. Segurament per això l'espera em sembla més breu i bona de dur. Però a l'hora del meu torn arriba la sorpresa.

- Què em dóna senyor? - em demana estranyada l'administrativa.

- Tot el que m'han demanat.

- Crec que no li han explicat bé el procés.

Aquí senzillament donam número per poder anar a la finestra cinc, que és on es duen a terme tots aquests tràmits administratius. És allà on ha d'entregar tot això.

Em giro a la finestra cinc. La cua arriba fina a l'entrada.

- Deu ser una broma, no? - demano indignat.

- Em sembla que no.

- És a dir vostè només dóna números - insisteixo sense encara creure-m'ho.

- Efectivament. I ara si vol fer el favor de cedir el seu lloc, a darrere vostè hi ha una llarga cua.

Jo, que ja veia la llum al final del túnel, acabo de rebre un cop directe a la jugular. Em sent abatut, sense forces ni per protestar. Per això, sense dir ni piu, em col·loco a la cua de la maleïda finestreta número cinc.

Passen la una i quart, la una i mitja, les dues menys quart... i aquí ja tremolo. Ara només faltaria que em tanacassin la finestreta davant dels meus nassos, després dels malabarismes que he hagut de fer per estar aquí. No faig compentes consentir-ho.

Les dues menys deu. He dit que no en faig comptes.

Les dues menys cinc. Insisteixo: me n'aniré amb el carnet sota el braç.

Les dues en punt. Ja està, l'hora fatal. Preparo un grapat d'excuses diferents per convèncer l'administrativa que em deixi fer el tràmit. Espero que funcionin, si no, estic disposat a aplicar un pla un poc més agressiu. Contenc la respiració; m'empasso la saliva amb dificultats; reso, a pesar que sigui ateu... però miraculosament no fa falta tanta cosa i la dependenta, sense ni tan sols mirar el rellotge, em deixa passar.

- Per favor la resta de la gent que torni demà el matí. A les vuit ja tendrem obert.

Se senten algunes veus de desaprovació, però res important. Jo, solidari com tots els humans d'aquest planeta, ni tan sols penso en la desgràcia dels meus companys de cua, a pesar que hagi estat només a dos minuts de compartir-la, i intento acabar el meu tràmit.

- Bon dia. Venc a renovar el carnet de conduir.

Seguidament li dono tota la meua paperassa i comença a revisar-la detalladament. Jo, per la meua banda, em sento alleugerit, com si m'hagués desfet d'un pes incalculable. I és que la paperassa a vegades pot pesar més del que sembla.

- Ho sento però aquesta foto no és vàlida.

- Perdona? -li demano sense estar segur del que he sentit.

- Això no és cap fotografia original, és una simple fotocòpia en color.

- Però està plastificada.

- Com diu?

- Que està plastificada - li aclareixo mentre assenyalo la fotografia.

- Però i això que té a veure? Plastificada o no, no deixa de ser una fotocòpia - em replica sense perdre les formes.

- Es collades. Aquesta foto és la que quedarà al carnet, no?

- Sí i precisament per això en necessitam una de veres.

- Però mentre em reconeixin a la foto ja va bé. A mi, si surto més borrós o més lleig, m'és ben igual. Jo som el perjudicat i afronto les conseqüències - li explico a les bones.

- Però ho diu el reglament senyor.

- M'és ben igual. Les normes han de ser flexibles o almanco lògiques. Si aquesta foto serveix perquè em reconeixin en el carnet, que té més si és original o una fotocòpia plastificada. Ningú ho notarà i em reconeixeran igualment. No hi veig el problema -la sermonejo un poc associat de tot plegat.

- Senyor jo no vaig fer aquestes normes. Em limito a aplicar-les.

- Li ho explicaré d'una altra manera. Per venir aquí he hagut de demanar lliure a la feina, he hagut de fer seixanta quilòmetres en tren i m'he passat tot el matí anant de finestreta en finestreta amb unes cues immenses. De veres creu vostè que ara no aconseguiré el carnet perquè la fotografia és una fotocòpia i no l'original? Ni s'ho pensi! -li deixo ben clar, abandonant per una vegada els meus bons modals i demostrant fins i tot certa agressivitat.

- Tal vegada no - em contesta temerosa. I seguidament aferra la fotografia al carnet, hi posa el segell de Trànsit -o de Tráfico o com es digui- i me'l dóna.

- Que tengui un bon dia senyor- m'exclama amb la por encara aferrada.

- Gràcies -li contesto amb mitja rialla.

Sense perdre ni un segon -no fos cosa que a la senyoreta l'assaltassin els remordiments de no haver complert amb el seu deure- surto al carrer amb la satisfacció d'haver aconseguit el meu objectiu. I és que ja ho havia dit jo que, costàs el que costàs, sortiria d'allà amb el carnet sota el braç.

Quina és la influència de l'Església Catòlica en la societat espanyola d'avui?

Aquesta és certament la pregunta de milió, especialment pel que fa a Espanya. Fa unes quantes dècades, si qualcú hagués dit que cinquanta anys després aquelles esglésies plenes de gent avui es trobarien pràcticament buides, possiblement ningú ho hagués cregut, perquè era realment difícil de creure. Amb quasi dos mil anys d'història, on havia dominat a la major part de la societat occidental, es feia molt difícil imaginar una església quasi buida, seminaris tancats per manca de vocacions, amb una influència de cada vegada més minvant; capellans, amb el seus cardenals i bisbes al front, sortint al carrer per a exigir al Govern diners a través d'imposts, subvencions o altres estratègies per a poder seguir acumulant riquesa, incapaços de fer front al manteniment de les enormes riqueses en forma d'obres d'art, convents, esglésies i altres béns immobiliaris. Sí, certament es fa difícil veure una organització com la de l'Església Catòlica que ho ha tingut tot, que ha disposat del cel i de la terra, i ara veure's amb mínims.

Què ha passat perquè s'hagi arribat a aquesta situació? Què ha fet l'Església Catòlica perquè tanta gent no vulgui saber res de moltes de les seves consignes? Què ha canviat d'aquell missatge de Jesús, si és que ha canviat res? Per què s'ha produït aquest canvi en tan poc temps? Aquestes i moltes altres preguntes s'estan fent molts de catòlics. Hi ha una clara desorientació dels creients davant els reptes d'un proper futur i de les actuacions de supèrbia que molts dels cappers de l'Església Catòlica estan tenint, en especial una part de les diverses jerarquies -llegiu conferències

episcopals-, que només miren d'acumular poder de tota manera, acumulant riquesa o intentant suplantar el poder polític -Espanya n'és un exemple- i intentant influir, quasi de manera desmesurada, en les decisions dels governants de torn, sense confiar gens en el missatge que prediquen ni tenint en compte que això ni tant sols ho han aconseguit amb la seva pròpia feligresia.

Fa un quants dies, un diari de tirada nacional parlava sobre un informe dut a terme per la fundació Bertelsmann sobre els valors religiosos, una enquesta feta a 21 països. Pel que fa a Espanya, indicava l'esmentada enquesta, tant sols una de cada tres dones espanyoles es declarava molt religiosa (34%); respecte als homes, tant sols un de cada cinc (20%) es declarava molt religiós; però el 70% de les persones religioses declarava no fer cas de les consignes de la seva església, especialment en matèria de sexe, política o de relacions pre-matrimonials. En canvi, quan es refereixen a esdeveniments familiars, batejos, noces o mort, un 52% segueixen més o manco les directrius, encara que de cada vegada menys, de l'Església. Pel que fa a l'educació, tan sols un 37%

segueix les consignes de la seva confessió. Suposa això una disminució accelerada de la pràctica religiosa? Certament sí, encara que per a alguns no, i segons ells el procés ha començat a invertir-se. Però la cosa no es tan senzilla; el mateix papa Benet XVI ha arribat a dir que la religió catòlica a Europa era com una vinya esvaïda per una guarda de porcs senglars.

A Espanya, és cert que la religió està sempre present i seria molt difícil que no fos així, però la percepció és per a molts de forma quasi inconscient, com si fos escoltar una melodia llunyana. Del total de les persones enquestades, tan sols un 36% creu en l'existència de Déu però sense tenir una idea massa clara d'aquest Déu; alguns pensen que la vida té una continuació després de la mort; per a un 27 % es mesclen els dubtes i la fe i un 33% diu que no creu en res. Sobre la pràctica religiosa i regular de l'oració, tan sols un de cada tres espanyols diu que ho fa periòdicament i un 37% diu que no ho fa mai; per altra banda, només un 15% demostra un gran interès pels temes religiosos, mentre que un 42% diu que no li interessen gens.

ELS TRESCADORS
Sent Llorenç de Guadalupe

CAP VERMELL

21 de desembre del 2008

Guia: Felip

Durada: 4 hores

Dificultat: ☹☹

Partida: 8'30 h

Inscripcions: del 11 de desembre

Preu: 11 €

☹☹: La distància que es camina no és cansada. Els desnivells que hi puguin haver no presenten molta dificultat. El camí, de carro o ferradura, no es deixa.

Informació als telèfons: 971 838 069 – 655 582 595

www.eltrescadors.es

Quan es fa referència a les persones majors de 60 anys, una de cada dues persones (49%) és molt religiosa; però quan es tracta de menors de 30 anys aquesta religiositat tan sols arriba a l'11 %, i això que el 92% declara haver estat educat religiosament, i és en aquest grup on es dona la menor pràctica religiosa, només un 24%. En el grup de les persones majors és on es dona el percentatge més baix de gent que ha deixat d'assistir a l'església, únicament un 11%. Com podem veure, la cosa està dividida: un 34% assisteix de manera habitual a l'església i un altre 34% s'ha distanciat de tal manera que pràcticament ja no hi va. Està clar que a Espanya la religió segueix tenint una importància acceptable, superior que a països com Anglaterra, Alemanya, França o Rússia, però per sota de Polònia o Itàlia. El que sí és cert és que l'Església està passant per una etapa difícil i li costarà superar-la si les coses no canvien, i no pareix que duguin camí de fer-ho.

Per altra part, també convindria tenir en compte les profecies, tant de sant Malaquies com les del Nostradamus, entre d'altres, on anuncien el final de l'Església Catòlica. Si això és així i les profecies es compleixen, el futur d'aquesta pot no ésser llunyà; si no fos així, tant sols podríem parlar d'una de les tantes crisis que al llarg de quasi dos mil anys ha hagut de superar, encara que mai n'ha tinguda cap com aquesta, on la pèrdua d'influència i de poder és de cada dia més ostensible.

Les causes d'això, penso, poden ésser la manca de visió de la realitat de la societat actual; la intolerància teològica que sempre ha tingut, incapaç de posar-se al dia -l'oposició a ultrança al control de natalitat n'és una-; la fam de riquesa que el sector dominant de l'Església al llarg dels segles sempre ha tingut i que encara té, possiblement augmentat; la fam de poder, quan no directa, sí indirecta, intentant influir o exigint als governants de torn, ja siguin de dretes o d'esquerres, que legislin d'acord amb la seva filosofia i les seves tesis -hem vist la seva oposició al compliment d'un acord del Parlament en relació a la retirada dels símbols de l'Església Ca-

tòlica en les escoles públiques-; el manteniment a ultrança de les tesis de l'encíclica del Papa Pau VI, *Humanae Vitae* -que en menys de cinquanta anys, de seguir així ens pot dur a un vertader desastre alimentari per la sobre-població del planeta-.

Aquestes i d'altres podrien ésser algunes de les circumstàncies que han duit l'Església Catòlica a perdre una gran part, no tant sols de la seva militància activa -capellans, frares, monges, etc.-, sinó també d'aquests elevats percentatges de feligresos que a l'església tan sols hi van per a complir a actes socials. Quan un recorda les esglésies plenes de gent, encara que molts només hi anessin per a complir, perquè era més avantatjós tenir-ho bé amb el clero -pel poder social que tenien-, que no anarhi i que fossin mirats de coa d'ull, quan no instigats socialment.

Avui, quan a la gent ja no és tan fàcil fer-la combregar amb rodes de molí, quan la informació ha arribat a quasi tots els ciutadans i l'educació és democràtica i universal per a tots, l'Església no ha pogut seguir contant-nos històries que moltes vegades ni ella mateixa creia. L'Església és incapaç -llevat de rares excepcions- d'entendre que el món en els darrers cent anys ha canviat tant com ho havia fet en els dos mil anteriors, i avui es troba totalment perduda, desorientada i sense saber cap on prendre, amb un futur de cada dia més incert i no és capaç de trobar una llum que la guii; però una llum on tots aquests factors que he exposat es tinguin en compte. De no ésser així, segur que les profecies sobre el final

de l'Església Catòlica es faran realitat: In persecutione extrema Sacrae Romanae Ecclesiae, sedebit Petrus Romanus qui pascet oves in multis tribulationibus; quibus transactis, civitas septicollis diruetur, et Judex tremendus judicabit populum (profecia de sant Malaquies fent referència al papat número 112 de la profecia i ara ja estam en el 111). No sé si aquesta profecia es complirà o no, però sí tinc clar que si l'Església Catòlica no canvia, torna als seus inicis i fa realment cas al missatge de Jesús, ben prest podrà tancar les esglésies per manca de quòrum, la seva influència serà zero i un nou cicle religiós començarà, tal com ho ha fet al llarg de la història. Babilònia, Egipte, Grècia o Roma també tingueren les seves religions i les seves creences mil·lenàries i avui tan sols són història perquè totes les religions tenen principi i fi i totes elles ens duen al mateix port, encara que a vegades s'hagi de navegar amb mala mar per a arribar-hi.

Ignasi Umbert

smw
self made woman

smw
self made woman

smw
self made woman

Jòieria Ignasi

Personalitza la teva polsera d'argent

Top moda 08-09

Jaumet: Al·lots, sense tèmer-mos ja tornam esser en es mes de ses festes, de s'excessiu consum, de sa falsa alegria i de ses bones obres. Això sí, almanco un mes a s'any alguns poden fer neteja de consciència. Què vos pareix si parlam un poc de sa pretensió d'aquests dies?

Ramon: Mira, almanco entre l'Església, s'escola i a ca teva, s'educació, principalment d'es joves, era una altra cosa. Ara mos oblidam sovint d'ets altres. Per exemple: feim renou sense importarnos es descans d'ets altres, en veus més d'un@, assegut a un banc públic, amb so cul damunt sa respatllera i es peus damunt es seient, sense pensar com du ses sabates, ni com li anirà an es que s'hi asseurà. Segurament s'esta més preparat per viure en aquest món competitiu, però què voleu que vos digui? Crec que una cosa no té perquè hagi d'eliminar s'altra.

Julià: Avui ningú té temps per ensenyar es valors humans, com se feia abans, i com més amunt mires pitjor està. Mirau, quan érem nins i anàvem a escola amb ses monges, jo me'n record d'un exemple de sor Maria, quan mos parlava d'es pecat de robar. Mos deia: "és més pecat robar sa guia des cosir a una dona que la necessita per fer feina i poder donar menjar an es seus fills, que robar mil pessetes a un milionari". Avui veim com sa justícia és capaç d'empresonar una persona per robar 100 euros, mentres es lladres de corbata i saca van alloure i, si entren a sa presó, tenen lo robat ben amagat, se passen molt pocs anys tancats i quan surten no tenen fred pus mai. Una altra: Vos n'heu temut com s'afavoreix descaradament una part amb sa llei de divorci? Com és possible que en trobis un o una dins ca teva, amb totes ses intencions de robar, i tu no el

puguis tocar? Si t'ataquen, maldament te defensis, procura rebre tu, perquè si dus sa mala sort de ser tu es que fas mal, ja te pot posar bé amb Deu, perquè t'hi posaràs sa mà. Així fa molt mal ensenyar valors. I no en parlem d'es pares per devers s'escola...

Tomeu: Com que veig que avui s'asumpto va de valors de sa gent jove, jo també en parlaré. I me deman: com seran es joves de demà? Es nins d'avui, per regla general, s'entretenen amb sa vídeoconsola, sa televisió i altres arreus similars. I per si no bastàs, entre bicicletes amb motor, patinets i ben prest motetes, s'exercici desapareix per complet. Si a això hi afegim que sa seva dieta no és precisament *dieta mediterrània*, veig un porvenir a l'americana.

Jaumet: Me pensava que parlaríeu de sa Nativitat de Jesús i de ses Sagrades Escriitures, però com veig, se parla des valors terrenals, idò des padrins parlarrem. Vos heu fitxat que molts de nins quan són petits tenen es padrins com es seus herois? Després, quan són un poc més grandets, pareix com si se cansassin d'ells, però això sol ser temporal, perquè es nins evolucionen i sa gent major quedam estancats i repetim ses mateixes històries. A més, sa gent jove de cada dia té més feina, però això no significa que ets al·lots perdin s'estimació p'es seu majors.

Xesc: Com que avui no hem entrat gens dins es meus trulls, jo me dedicaré a donar ses bones festes a ses autoritats des poble, a sa directiva del Carde, a ses nines d'es Centre d'adults, a tots es que fan qualque cosa p'es poble i an es que no fan res per ningú. En una paraula: salut, alegria i bones festes per tot hom.

Jaumet: Bé, no esperava que en a-

quests dies vos sortís aquesta *Tertúlia*, però ja va bé així. Ara, com que hem d'estar preparats per ses festes i no mos convé estar cansats, mos passarem a lo habitual de cada mes.

Tomeu: Jo començaré recordant un poc s'antiga directiva del Carde: Feren un homenatge an es jugador que va tenir un accident, posaren un cartell electrònic i no llevaren es vell perquè pogués seguir fent propaganda gratis i va ser sa directiva amb més socis de sa història. Ja que hi som, seguiré amb ses frases: Gallina vella fa bon brou; qui mal entén, mal respon: que ningú se fiqui amb ningú, perquè ningú sap lo que passa pes cap de ningú.

Xesc: Si no ets part de sa solució, ets part d'es problema; l'amo fa es mosso, i es mosso fa l'amo; es darrer *traje* a Can Governaxo no du butxaques.

Julià: D'amics, pocs i bons; val més amics de lluny que barallats de prop; si no t'agrada no en mengis.

Ramon: Alaba qui te dóna gust i dóna gust a qui t'alaba; qui dos amos vol servir, a un o a s'altre ha de fallar; no tendrà parent millor que un amic que et tingui amor.

Jaumet: Qui molt abraça poc estreny; val més ser amo d'un ou que mosso d'un bou; com més són més riuen.

Mariano: En Superman que se passeja volant per damunt Nova York, i amb això veu una al·lota damunt t una terrassa, nua i amb ses cames obertes. Ell pensa: I si jo me n'aprofitava? No està bé, però no me veurà ningú i som molt ràpid. Buuuf, una passada per damunt i un *quique*. S'al·lota se sobrealta i diu: Què ha passat? Un cap de fibló? I s'homo invisible s'incorpora dient, no ho sé però a mi m'han clavats qualque cosa per darrera.

Ultramillor

**Agència de viatges del grup A
Títol 999**

**Carrer del Sol, 19
Cala Millor-Mallorca
Tel. 971 585720**

FA TRENTA ANYS
Novembre de 1978

Guillem Pont denunciava el tancament de la biblioteca parroquial, inaugurada el setembre del 1976 i reclamava el muntatge d'una biblioteca llorencina, una biblioteca de tots, que ningú pogués fiscalitzar.

Tres pàgines dedicava en Guillem Pont a ressenyar que el català s'havia començat a ensenyar a l'escola i que els dilluns i dimecres es podia assistir a les classes de mallorquí per a petits i grans. L'autor dissertava sobre la possibilitat de crear una Escola Municipal de Mallorquí i aclaria quin era el nom que corresponia a la nostra llengua des d'un punt de vista científic i filològic.

Josep Cortès es feia ressò del míting que la UCD havia fet a Sant Llorenç per demanar el "Sí" a la Constitució. Bar-

tomeu Estelrich, Santiago Coll i Ramiro Pérez Maura foren els encarregats de donar a conèixer la formació centrista al poble de Sant Llorenç.

A la secció "Batec" apareixia una informació preocupant: ha desaparegut l'amo en Francesc "Pocapalla". La recerca ha estat infructuosa. També una informació que omplia de joia: n'Hermínia, esposa de Francesc Umbert, col·laborador de la revista, ha estat mare d'una nina preciosa.

A la darrera pàgina de la revista, el resultat del referèndum constitucional a Sant Llorenç. Vots afirmatius, 1985. Vots negatius, 34. Vots en blanc, 102. Vots nuls, 34. Votaren un total de 1.023 persones.

FA VINT ANYS

Novembre de 1988

L'editorial parlava de les quantioses despeses que havia d'afrontar l'Ajuntament. El capítol de personal era una de les més importants. El partits que formen el "Pacte de Progrés" a l'Ajuntament volen quedar bé amb el seu electorat i proposen iniciatives a dur a terme que són acceptades pels socis de govern.

Set anys després de la inauguració de la biblioteca municipal, l'Ajuntament i Flor de Card han arribat a un acord per

tal que la col·lecció completa de la revista sigui als prestatges de la biblioteca a disposició dels lectors. L'acord ha estat complex i ha necessitat dues legislatures per fer-se efectiu.

FA DEU ANYS

Novembre de 1998

En Guillem Pont recordava paratges antics i temps passats i feia referència a una disposició del "Gobierno superior Político de Baleares" de devers mitjans del segle XIX que deia així: "... cada maestro o maestra tendrá una sortija de metal, que el lunes entregará a uno de sus discípulos, advirtiéndolo a los demás que dentro del umbral de la escuela ninguno hable palabra que no sea en castellano, so pena de que oyéndola no podrá negarse a recibirla; pero con el bien entendido de que oyendo en este mismo local que otro condiscípulo incurra en la misma falta, tendrá acción a pasarle el anillo, y este a otro en caso igual, y así sucesivamente durante la semana hasta la tarde del sábado, en que a la hora señalada aquel en cuyo poder se encuentre el anillo sufra la pena, que en los primeros ensayos será muy leve; pero que irá aumentando así como se irá ampliando el local de la prohibición...". Idò.

Taller de glosat

L'Ajuntament de Palma i el Departament Insular de Cultura del Consell de Mallorca han organitzat una fira de cultura popular i tradicional. Dins els actes preparats, tots ells relacionats amb la cultura popular i tradicional, es durà a terme un taller de glosat.

Aquest taller, que dirigirà Mateu Xurí, es realitzarà a l'edifici de la Misericòrdia de Palma els dies 16, 17 i 18 de desembre de 18.00 h a 20.00 h. L'únic requisit per apuntar-se a aquest taller és ésser major de 16 anys.

Per apuntar-vos podeu enviar un correu electrònic a fabinimelis@consellde-mallorca.net indicant el vostre nom i llinatges, edat, localitat, adreça electrònica i un número de telèfon, o telefonau al 971.219.517 o 971.219.502.

El President

Som aquí de bona gana, ben orgullós i content d'un col·lectiu tant valent com ho és la premsa forana.

Si la vista no m'engana som molts més que l'any passat bé va que el vostre sembrat creixi amb espiga ben sana i que guanyeu en cada plana un tros més d'identitat.

Un poble mai va sobrat de cohesió ciutadana. Fa més pes a la romana un poble ben informat.

Francesc Antich

(En el lliurament dels premis Premsa Forana, a Sóller)

Memòria històrica

El dia 14 de desembre farà dos anys que el ple de l'Ajuntament va aprovar per unanimitat "erigir un monument emblemàtic a la memòria de totes les víctimes de la Guerra Civil", en especial a les que patiren repressió i foren assassinades, empresonades o deportades per mor de les seves idees.

En el dia d'avui encara no se sap quin monument s'erigirà, on es col·locarà ni quan es durà a terme, i això que dos dels partits que integren l'equip de govern formaven part de la comissió que va començar a remoure el tema.

Per ventura no quedarà més remei que tornar convocar la gent per veure si espavilen un poc.

Josep Cortès